कोंकणि महामानेस्त् लेखनमाला

ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾಮಾನೆಸ್ತ್ ಲೇಖನಮಾಲಾ

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ ರಾವ್

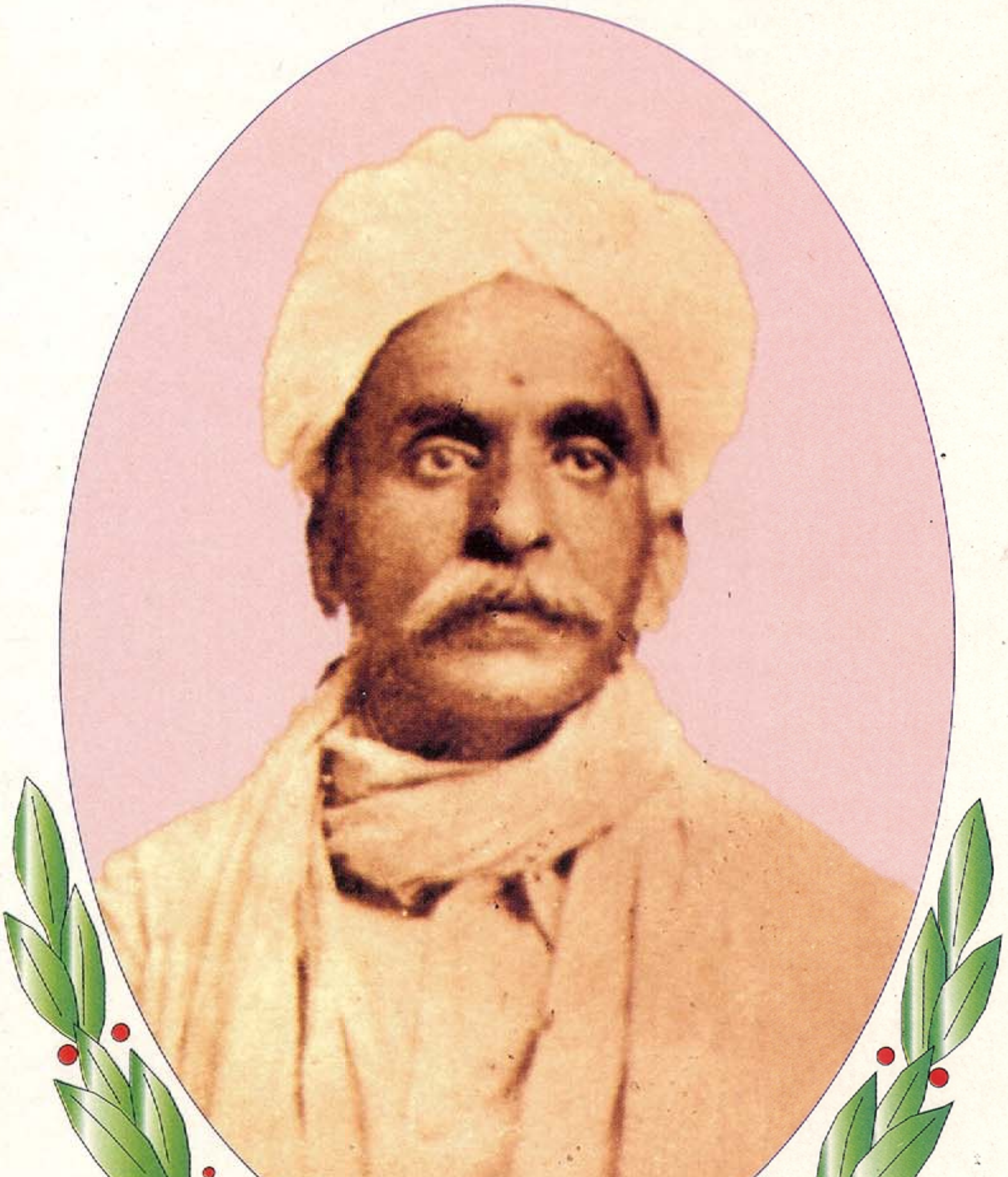

ಸಿದ್ಧಾಪುರ ವಾಸುದೇವ ಭಟ್

4

BVP-598

कोंकणिमहामानेस्त् लेखनमाला - ४

ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾಮಾನೆಸ್ತ್ ಲೇಖನಮಾಲಾ - ೪

भारतवाणी परियोजना / BHARATAVANI
भारतीय भाषा संस्थान
CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES
मैसूरु / MYSURU - 570 006

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾವ್

ಸಿದ್ಧಾಪುರ ವಾಸುದೇವ ಭಟ್

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಲಾಲಭಾಗ್ ಮಂಗ್ಳೂರ್

PANJE MANGESH RAO

Monograph on life & work

Publication No. : 4

© Karnataka Konkani Sahitya Academy

Publisher :
Registrar,
Karnataka Konkani Sahitya Academy,
City Corporation Bldg.,
Lalbagh, Mangalore - 575 003.

Printer :
Victoria Printing Works,
Bantwal - 574 211

Cover Designed :
Gurudatt Bantwalkar

First Edition :
April 2000

Price : Rs. 10/-

ಪ್ರಸ್ತಾವನ

ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಯಾಭಾಸ ಉಲೋವ್ಚೆ ಲೋಕಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆನಿ ಭಾರತ ದೇಶಾಂತು ವೆವೆಗ್ಳೆ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತು ವಾವ್ರ ಕರ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಸಮಾಜಾಕ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ ಆನಿ ಭಾರತ ದೇಶಾಕ ಮಸ್ತ ನಾಂವ ಹಾಳಿಲೆ ಆಸಾ. ಆನಿ ತೆ ಮಹಾ ಮಾನೆಸ್ತ ದೇಶ ವಿದೇಶಾಂತ್ ತಾನಿ ಕೆಲೆಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾ ಖಾತಿರ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ ದಾವ್ನುಯೀ ಆಸಾತ್.

ಭಾರತ ದೇಶಾಚೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳ್ವಳ್‌ಚೆ ಕಾಲಾಂತ್ ಯಾ ದಲಿತಾಂಕ್ ಉದ್ಧಾರಾಚೆ ವಾವ್ರ ಕರ್ಚೆ ಕಾಲಾರ್ ಫುಡಾರ್‌ಪಣ ಘೆತಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾ ಮಾನೆಸ್ತ ತಶೀಚ್ ಇತರ ವೆವೆಗ್ಳೆ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತುಯಿ, ಸಾಂಗ್ಚೆ ದಾಲಾರ್, ರಾಜಕೀಯ, ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಜೀವವಿಮಾ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಹಕಾರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತು ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಸೇವಾ ಕರ್ನು ತಾಂಚಿ ನಾಂವ್ ದೇಶ, ವಿದೇಶಾಂತ್, ವಿಖ್ಯಾತ ದಾಲೆಲಿ ಆಸಾ. ಥೋಡೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತಿನಿ, ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ, ಮರಾಠಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಷೆಂತು ಸಂಶೋಧನ್, ಕಾವ್ಯ್, ಕಾದಂಬರಿ, ಭಾಷಾಂತರಾಚೆ ವಾವ್ರ ಕೆಲೆಲೆಂಯಿ ಆಸಾ. ನಾಟಕ, ಸಂಗೀತ, ಲೋಕವೇದ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಕೆಲ್ಯಾ ತಾಂಚಾ ವಾವ್ರಾಕ ದೇಶವಿದೇಶಾಚೆ ಉಚ್ಚ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಿ ಲಾಭ್‌ಲೆಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಕ ಅಭಿಮಾನಾಚೆ ಸಂಗತ್ ದಾವ್ನು ಆಸಾ.

ತಸಲೆ ಮಹಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮಾನೆಸ್ತಾಂಕ ಭಾರತ ದೇಶಾಚೆ ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ತಾಂತೂಯ್ ಮುಖ್ಯ ದಾವ್ನು ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಯಾಭಾಸ್ ಉಲೋವ್ಚೆ ಜನಾಂಕ್, ತ್ಯಾ ಫುಡಾರಾಂಗೆಲೆ ಜೀವಿತಾಚೆ, ತಾನಿ ಭಾರತೀಯ ಜನಸಮುದಾಯಾಚೆ ಉದ್ಧೋರ್ಗತಿ ಖಾತಿರ ಕೆಲ್ಲೆ ವಾವ್ರಾಚೆ, ಆನಿ ದಿಲ್ಯಾ ಸೇವೆಚೆ ವಳಕ, ಆಯ್‌ಚ್ಯಾ ಆನಿಕ್ ಫಾಯ್‌ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಪಿಳ್ಗೆಕ್ ದಾವ್ಚೆ ಅಗತ್ಯ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ದೃಷ್ಟಿನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾಮಾನೆಸ್ತ್ ಲೇಖನಮಾಲಾ ನಾಂವಾರ್ ಪ್ರಕಾಶನ್ ಕರ್ಚೆ ಠರಯ್‌ಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾ ಮಾನೆಸ್ತಾಂಗೆಲೆ ಜೀವಿತ್ ಆನಿ ಕಾರ್ಯೆ ಹೆ ಬೂಕಾಂತ್ ಲ್ಹಾನ್ ರೀತಿರ್ ಪ್ರಬಂಧ ದಾವ್ನು ಪ್ರಕಾಶನಾಕ ಯೆತಲೆ. ಅಕಾಡೆಮಿನ ಸುಮಾರ್ 50 (ಪನ್ನಾಸ್) ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾಮಾನೆಸ್ತಾಂಚಿ ಜೀವಿತಾಂ ಆನಿ ಕಾರ್‌ಯಾಂಚಿ ವಿವರ್ ಬುಕಾ ರೂಪಾರ್ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಹಾಡ್ಚೆ ಯೋಜನ್ ಮಾಂಡುನ್ ಘೆತ್ಲಾ.

ಹಾಚೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾನಿ ಹೆ ಮಹಾಮಾನೆಸ್ತಾಲೆ ಜೀವಿತ, ತಾಂಚೆ ವಾವ್ರ ಅನಿ ಕಾರ್ಯ ವಾಚುನು ತಾಂಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಅಭಿಮಾನ್, ಆಮಿ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ್ ಅಶೆಂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ್ ವಾಡೋನು ಘೆವ್ಚಾಕ ಶಕ್ಯ ದಾತಲೆ ಅಶೆಂ ಆಮ್ಚೆ ಆಶಾ ಆಸಾ. ಸಂತೋಷಾಚಿ ಗಜಲ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿನ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ವೆವೆಗ್‌ಳ್ಯಾ ಪತ್ರಿಕೇರ್ ಪ್ರಕಟನ್ ದೀವ್ನು, ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಕಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾ ಮಾನೆಸ್ತ ಲೇಖನ ಮಾಲಾ ಬೂಕ್

ಬರೋವ್ಪು ದಿವ್ಕಾಕ್ ತಾಂಗೆಲಿ ನಾಂವಾ ದೀವ್ಕಾ, ಅಶೆಂ ವಿನಂತಿ ಕೆಲೆಲೆ ತೆದನಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ವಿವಿಂಗಡ ಗಾಂವ್‌ಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತಿನಿ ಬೂಕ್ ಬರೋವ್ಚೆ ವಾವ್ರಾಕ ಮುಕಾರ್ಸುನು ಆಯಿಲೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಮಸ್ತ್ ಸಮಾದಾನ ದಿಲಾಂ.

ದಿ. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾವ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚೆ ವ್ಹಡ ಸಾಹಿತಿ. ತಾನ್ನಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚೆ 'ಲ್ಹಾನ ಕಾಣ್ಯೆಚೆ ಬಾಪಯ್' ಅಶೆಂ ನಾಂವ ಘೆತಿಲೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಂತ್ ಮೊಟ್ವಿ ಕಾಣ್‌ಯೊ ನಾತಿಲ್‌ತೆದನಾ, ತಾನ್ನಿ ಬುರ್ಗ್ಯಾ ಖಾತಿರ ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಯಿಲಾಂ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಂತ್ ಲಘುಪ್ರಬಂಧ, ಫರ್ಡಿ (ಹಾಸೊ) ನಾಟಕಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾತ್ರನ್ಹಯ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ, ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಸೆಚೆ ನಾವಾಧಿಕ ಸಾಹಿತಿಂಗೆಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಕ ಭಾಷಾಂತರಯಿೊ ಕರ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಾಕ ಉಪ್ಕಾರ ಕೆಲೆಲೆ.

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷೆನ್‌ಪ್ರೆಸ್, ಬಾಲಸಾಹಿತ್ಯ ಕೆಂದ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ಚೆ ಸಂಸ್ಥ್ಯ ಸಾಂಗಾತಿ, ತಶೇಂಚ್, ಜರ್ಮನ್, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಿಶನರಿಂಗೆಲಿ ಸಾಂಗಾತಿ ಸಂಪರ್ಕದವರ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಂತ ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಬೂಕಾಂ ಪ್ರಕಾಶನ್ ದಾವ್ಚೆ ಖಾತಿರ ವಾವ್ರಕೆಲಲೊ ಕೊಂಕಣಿ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಪಂಜೆ ಶಾಳಾ ಆಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೆಡ್ಮ್ಯಾಸ್ತರ ಆನಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ ದಾವ್ನು, ಶಾಳಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಕ ಶಿಕೊವ್ಚೆ ಖಾತಿರ ಬುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ಕರ್ನ್ ತಾಂಚೆ ಜ್ಞಾನ ವಾಡೋಚೆ ಖೇಳ, ಸಂಗೀತ, ನಾಚ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕರ್ನು ಕಾರ್ಯಾವಳ ಮಾಂಡೋನು ಹಾಳ್‌ಲೊ ಮಹಾಮಾನೆಸ್ತ್.

ಪಂಜೆ ಮಡಿಕೇರಿಂತು ಶಾಳಾ ಅಧಿಕಾರಿ ದಾವ್ನು ಆಸ್ತನಾ ಕೊಡ್ಗಾಚೆ ಜನಾಲೆಂ ಜೀವಿತಾ, ಜಾನಪದಾ ಸಂಗ್ರಹಕರ್ನೂಯಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧದಾಲೆ. ತಾನಿ ಬರಯಿಲೆಂ ಪದಾಂ ಕೊಡ್ಗಾಚೆ ಜನಾಲೆ ನಾಡಗೀತ ದಾವ್ನು ಆಸಾ. ಪಂಜೆನ ತುಳುನಾಡಾಚೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೋಕವೇದ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ್ಯು, ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣ ತಸಲ್ಯಾ ವೀರಾಂಗೆಲೆ ಚರಿತ್ರ ಬರೋವ್ನು ತಾಂಕಾ ಪುನರ್‌ಜನ್ಮ ದಿಲೊ.

ತಾಣೆ ಬರೆಯಿಲೆ ಮಸ್ತ್ ಇತ್‌ಲೊ ಕನ್ನಡ ಕಾಣ್ಯೊ ಕವನಾಂ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಶಾಳೆಂತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ದಾವ್ನುಯಿೊ ಮಾನ್ಯತಾ ಮೆಳ್ಯಾ ಮ್ಹಣ್ತನಾ. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾವ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಹೋಡ ನಾಂವ ಜೊಳ್ಳಲೇ ಮಹಾಮಾನೆಸ್ತ್ ಮ್ಹಳೆಲೆಂ ಆಮ್ಕಾ ಕಳ್ಸುಯೆತಾ.

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾವ್ ಹಾಂಗೆಲಿ ಜೀವಿತ್, ತಾಂಚೆ ಬಹುಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ವಾವ್ರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಾ ವಿಸ್ತಾರಾಯೇನ್ ಸಂಗ್ರಹಕರ್ನು ದಿಲೆಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಾಪುರ ವಾಸುದೇವ ಭಟ್ಟ ಹಾಂಕಾ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ದೇವ ಬರೆಂ ಕೊರೋ ಅಶೆಂ ಆಶಾತಾ. ಕಾರ್ಕಳ್‌ಚೆ ಶ್ರೀ ಭಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಂತ್ ವಿದ್ವಾಂಸ್ ದಾವ್ನು ಆಸತಿ ಆನಿ

ಸಾಹಿತ್ಯಚೆ ವಾವ್ರಕರ್ರ್ಾತಿ.

ತಸೀಚ ಬೂಕ ಸುಂದರ ದಾವ್ನ ಛಾಪ್ಸುನು ದಿಲೆಲಿ ಮೆ| ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಬಂಟ್ವಾಳ, ಹಾಂಕಾಯಿ, ಆನಿ ಮುಖಚಿತ್ರ ರಚನ ಕರ್ನು ದಿಲೆಲಿ ಶ್ರೀ ಗುರುದತ್ತ ಬಂಟ್ವಾಳಕಾರ್ ಹಾಂಕಾ ದೇವು ಬರೆಂ ಕೊರೊ.

ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ್ **"ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾ ಮಾನೆಸ್ತ್"ಲೇಖನ ಮಾಲಾಚೆ ಬೂಕಾಂ** ಸ್ವೀಕಾರ ಕರ್ತ್ಲೆ ಅಶೆಂ ಅಮ್ಚಿ ಭೊಗ್ಣಾ ದಾವ್ನ ಆಸಾ.

ದೇವು ಬರೆಂ ಕೊರೊ.

ಮಂಗ್ಳೂರ
ದಿನಾಂಕ : 15-4-2000

ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ ಶೆಣ್ಯೆ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ
ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾವ್

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾವ್ ಉದ್ಧಾಮ ಪಂಡಿತು. ಹೃದಯವಂತ ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿ, ಸಂಶೋಧಕು, ಕುಶಾಲ್‌ಭಾಯಿಸ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಾಚೊ ಎಕ್ಲೊ ವಿಚಾರವಂತು. ಭಾರತಾಚೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಕಸಲೆಂ ಶಿಕ್ಷಣ ಜಾವ್ಕಾ ಮೊಣ್ಚೆ ಬದ್ದಲ ಕೆದನಾಹಿ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ್, ಸರಳ ಜೀವಿ, ಆನಿ ಕರ್ತವ್ಯ ದಕ್ಷತಾಕ ಏಕ ನಿದರ್ಶನ ದಾವ್ನಾಶಿಲೊ. ಚೆರ್ಡುಂವ ಥೋರ್ನು ವ್ಹಡಿಲಾವರೆಕ ತಾಕಾ ಲಾಗಿ ಆಶಿಲಿ. ಸದಾ ಹಸನ್ಮುಖಿ, ಮಿತಾಹಾರಿ, ಸಕ್‌ಡಾಪಶಿ ತೋ ಏಕ್ಲೋ ಸ್ನೇಹಜೀವಿ. ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಸಾರಸ್ವತ ಪ್ರಪಂಚಾಂತು ತಾಕಾ ಬರಂಗ ಖ್ಯಾತಿ ಆಸಾ.

ಆಮ್ಕಾ ತಾಕಾ ಪೊಳೊಚಾ ಜಾಯ್ನಿ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯೀ ತಾಗೆಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾ ಬದಲ್ ತಾಗೆಲೆ ವಳಕ್ ಆಶಿಲೆ ಜನಾಂನಿ ಬೊರೊವ್ನು ದವರ್ಲಾ. ಧವೇಂತಿ ಪುಡ್ವೆ, ನ್ಹೆಸಣ, ಕಾಳೋ ಕೊಟು, ಧವೋ ಝುರೇ ರುಮಾಲ್, ಸುಮಾರ ಪಾಂಚ್ ಅಡಿ ಸಾತ ಇಂಚ್ ದೀಗ್ ಆಶಿಲೋ ಹೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೊಳೋಚಾಕ ಚಂದು, ಗೊರೋ ಆಸುನು, ಸಪ್ರಾಂಡೆಲೊ ಜೀವು, ದಾಟಿ ಮಿಶಾ ಆನಿ ಭೊವ್ಯೊ.

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾವ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತು, ಕವಿ ವರ್ಗಾಂತು, ವ್ಹಡ ಸ್ಥಾನ ಪಾವಿಲೊ. ಚಾಲ್‌ಯಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತು ಮಸ್ತಕಾಲ ತಾಂಯ್ ತಾಗೆಲೊ ಪರಿಚಯ ಜಾಲೆಲ್ನಾ. ಕಾರಣ್, ತೋ ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡ್ ಜಿಲ್ಲೆಂತ್ ಆಶ್ಯಿಲ್‌ಯಾ ತೆದ್‌ನಾ, ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶ್, ಮೈಸೂರ, ಮುಂಬೈ, ಮದ್ರಾಸ್ ಆನಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಂಕ ಮೇಳ್ನು ಆಶಿಲೆ.

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್ ರಾವ್ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಾಚೆ ಏಕ್ ಸಾರಸ್ವತ್ ಕುಟುಂಬಾಂತು ಫೆಬ್ರುವರಿ ೨೨, ೧೮೭೪ ಇಸ್ವಿಂತು ಜಲ್ಮಲೊ. ತಾಗೆಲಿ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಕೊಂಕಣಿ.

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್ ರಾವಾಲೆ ಘುರಾಣೆಕ ಪಯ್‌ಲೆಂಚಿ ಧರ್ನು ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕಾರ್, ಭಕ್ತಿ ಭಾವನಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಆಶಿಲೊ. ಪಂಜೆಲೆ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡೆ ಖ್ಯಾತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ಜಾವ್ನಾಸೂಚೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮೊಣ್ಚೆ ಗಾಂವಾ ಲಾಗಿ ಆಶಿಲೆ ಪಂಜ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಲ್ಹಾನ ಗಾಂವ್‌ಚೆ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್ ರಾಯಾಲೊ ಪಿಜ್ಜೊ ರಾಸಪ್ಪಯ್ಯಾ ಮ್ಹಣ್ತಲ್ಯಾನ ಮೆಲ್ಲೊ ಮಾಗಿರ್, ಸಾನ ಪ್ರಾಯೇಚಿ ತಾಗೆಲಿ ವಿಧವಾ ಬಾಯ್ಲೆನ ಆಪ್ಲ್ಯಾಲೆ ಚೆರ್ಡುಂವಾ ಘೇಂವ್ನು ಬಂಟ್ವಾಳ ಗಾಂವಾ ಯೇವ್ನ್ ರಾಬ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ಕಾಲಾರಿ ಬಂಟ್ವಾಳ ಚಿತ್ರಾಪುರ ಸಾರಸ್ವತಾಲೊ ಏಕ ಕೇಂದ್ರ ಜಾವ್ನು ಆಶಿಲೆ. ತಿಗೆಲೊ ನಾತ್ತೂಚಿ ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯ, ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್ ರಾಯಾಲೊ ಬಾಪಯ್, ತೊ ತೆದಾನಾ ಏಕ ಮಾಗಣೆ ಶ್ಯಾನುಭೋಗು. ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯ ಶ್ಯಾನುಭೋಗ್ ಮ್ಹೊಣು ತಾಕಾ ನಾಂವ. ಪಂಜೆಲಿ ಆವಯ್ ಶಾಂತಾದುರ್ಗಾ ಯಾ ಸೀತಾಬಾಯಿ. ಬಾಪ್ಪುಸು ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯ ಸರಳ ವ್ಯಕ್ತಿ, ದೈವಭಕ್ತು. ಆವಯ್ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಬಾಯ್ಲ್ ಮನೀಷಿ, ವಾತ್ಸಲ್ಯಮಯೀ, ಸೃಜನಶಿಲ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಪಂಜೆತಂಚೆ ಘರ್

ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಸದ(ಯಿಂ ಭಜನ, ಕೀರ್ತನ, ಪ್ರವಚನಾಚೆ ಜಾಗೊ ಜಾವ್ನಾಶಿಲೊ. ತುಕಾರಾಮ, ಪುರಂದರ ದಾಸ, ಕನಕದಾಸ, ತಶೀಂಚಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಕವಿಲೆ ಗೀತ ಕೀರ್ತನ ಸಕ್ಕಡ ಸಾಂಗ್ಸ್ಟೆ ಆಶಿಲೆ ಘರ. ಪುರಾಣ ಪರಿಜ್ಞಾನ, ವಾಜುಚೆ ಆನಿ ಸಂಗೀತಾಂತು ಅಭಿರುಚಿ, ಹೇ ಪೂರಾ ಗುಣ ಆವ್ನುಲೆ ನಿಮಿತಿ ಲ್ಹಾನ ಪಣಾರೀಂಚಿ ಮಂಗೇಶಾಕ ಆಯ್‌ಲೆ.

ಬಂಟ್ವಾಳ ಏಕ್ ಸಾನು ಗಾಂವು. ಹೋಡು ವ್ಯಾಪಾರಾಚೊ ಗಾಂವು. ತ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತು ತೀಸ್ ಚಾಳೀಸ್ ಚಿತ್ರಾಪುರ ಸಾರಸ್ವತಾಂಲಿ ಘರ. ಪಂಜೆತಾಂಚೆ ಘರ ತಾಂತು ನಾವಾದೀಕ. ಚೆರ್ಡುಂವ ಸಕ್ಕಡ ತಾಂಗೆಲ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡ್ಯಾಲೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ಚಲ್ತಾ ಆಶ್ಶಿಲೆ, ಸರಸ ಪ್ರವೃತಿಚೆ ಆಸುನ್, ಬಂಟ್ವಾಳ ಗಾಂವ್ಚೆ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಾವಳಿಂತು ಭಾಗ ಘೆತ್ತಾಶಿಲೆ. ಚೆರ್ಡುಂವಾಂತು ಮಾಲ್ಗಡೊ ಕೃಷ್ಣರಾಯು ಗಂಭೀರ ಸ್ವಭಾವಾಚೊ ಮಂಗೇಶು ದೊನ್ನಿಚೊ. ತಿನ್ನಿಚೋಚಿ ಶಿವರಾಯು, ಶಂಕರ ರಾಯು ಚಾರ್‍ರಿಚೊ, ಮಾಗಿರಿ ಪಾಂಚಾಚೊ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯು ಆನಿ ಸಂಚೊ ರಾಘವೇಂದ್ರು. ಆನ್ನಿಯೇಕ ಧಾ ಮ್ಹೈನೆ ಮಾತ್ರ ವಾಂಚಿಲೆ ಏಕ ಚರ್ಡುಂಯ್ ಆಶೀಲೆಂ. ಚೆರ್ಡುಂವ ಗಾಂವ್ಚೆ ಜನಾಲೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಆಯ್ಲಿಂಚಿ. ತಂಯಿ ಮಾಡ್ನೊ, ಪೋಣೋಸು, ಆಂಬೋ, ಕಾಜು, ಚೇಂಬ್ ಅಶ್ಶಿ ಮಸ್ತ್ ರೂಕ್ ಆಸುನು ಪಾಚ್ಚಿಚಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಮೃದ್ಧಿ ಆಶಿಲಿ, ಏಕ ಕಡೆ ನೇತ್ರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ ಹೊಳ್ತೇಚಿ ಸಕ್ಡಾಂಕ ಖುಶಿ ದಿತಾಲಿ. ಮಂಗೇಶು ಚೆರ್ಡುವಾಲೆ ಖೇಳಾಂತು ಪೂರಾ ಮುಕಾರಿ ಆಸ್ತಾಶಿಲೊ. ಚದುರಂಗ ಖೆಳಾಂತುವರೆಕ ತೊ ಮುಕಾರಿ. ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ಉದ್ಕಾಂತು ಪೊಂವ್ಚಾಂತುಯ್ ತೊ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ. ಏಕಪಟಿ ಬಾಬ್ಬಾವ ಸಕಡ ಸಾಂಗಾತಿ ಜಾವ್ನು ನೇತ್ರಾವತಿ ನ್ಹಂಯ್ಯು ಪೊಂವ್ಚಾ ಗೆಲಿಂಚಿ. ತೆದ್ನಾ ಮಂಗೇಶಾಲೆ ಭಾಂವ್ನ ಉದ್ಕಾ ಪೋಣು ಬುಡ್ಚಾಕ ಲಾಗಿಲಿಂ. ತಾಂಕಾ ಉದ್ಕಾತಾಕುನು ವಯ್ರಿ ಹಾಡ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣು ಮಂಗೇಶೂಯಿ ಉಡ್ಲೊ. ತೊವಯ್ ದಿಸ್ಸನಿ. ಹೇಂ ಗಾಂವ್ಚೆ ಯೆಕಲ್ಯಾನ್ ಪೋಳೋನು ಪೂರಾ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಉದ್ಕಾದಾಕುನು ವಯ್ರಿ ಹಾಳ್ಳೆ. ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳು ಬೋಧು ನಾ ಆಶಿಲೆ ಪೋಳೋವ್ನು ಪೂರಾ ಭಿಲೀಂಚಿ. ಚಾಲ್ಯಾರಿ ಥೊಡೆ ದಿಸಾ ನಂತರ ತಾನ್ನಿ ಬರೆಂದಾಲಿಂಚಿ.

ಬಾಲ ಪ್ರತಿಭಾ

ಸಾನ ಥೋರ್ನ್ ಮಂಗೇಶು ಮಸ್ತ ಬುದ್ವಂತು. ತಾಗೆಲೆ ಆಸ್‌ಪಾಸ್ಚೆ ಜೀವನಾ ಬದ್ದಲ ಕೆದ್ನಾಯೀ ಕುತೂಹಲ ಆಶಿಲೊ. ಸರ್ವ್ ನಮೂನೇಕ್ ಸುದ್ದಿ ಸಮಾಚಾರಾಂತು ತಾಕಾ ಯೇಕ ನಮೂನೆ ರೂಚ್ ಆಶಿಲೆ. ಬಂಟ್ವಾಳ ಸಾನು ಗಾಂವ್ ಜಾಲ್‌ನಿಮ್ಮಿತಿ ಥಂಯ್ ತಾಕಾ ಚಡ ವಾಜ್ಜುಚಾಕ ಜಾವ್ನು, ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹ ಕರುಂಕ್ ಜಾವೊ ಸಂದ್ ನಾಶಿಲೆಂ. ಜಾಲೆರೀಚಿ ಮಂಗೇಶಾಲೆ ಮನ ಮಾತ್ರ್ ಜ್ಞಾನ ಸಂಗ್ರಹಾಕ ಉದ್ಯುಕ್ತ ಜಾವ್ನೂಚಿ ಆಶಿಲೆ. ಮಂಗೇಶಾಲೆ ಬಾರೀಕ್ ತಾಳೊ ಆಯ್ಕೂಚಾಕ ಆಕರ್ಷಕಯಿಯೊ ಆಶಿಲೊ. ತಶಿ ಜಾವ್ಚಾ ವಚುನು ತಾಗೆಲಿಂ ಪದ ಆಯ್ಕುಚೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪೂರಾ ಜನಾಂಕ ಖುಶೀಚಿ. ಲ್ಹಾನ ಪ್ರಾಯೇರೀಚಿ ತೊ ಸ್ವತಾಚೆ ಗೀತಾಂ ಬಾಂತಾಶಿಲೊ ಕಂಯ್. ತಾಗೆಲೆ ಮನಾಕ ಕೆದನಾಯ್ ಗೀತಾಂಚೆ ನಾದ್, ಪ್ರಾಸ್, ತಾಜೆ ಲಯ,

ಗತಿ, ಹೇ ಪೂರಾ ಯೆತಾತಿಲೆ. ಉದಾಹರಣೇಕ, ಮಂಗೇಶಾನ ಆನಿ ಭಾಂವ್ಡಾನಿ ಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರಾಯೇರಿ ಪದ ಬಾಂದುಚೆ ಆಶಿಲೆ. ತೀಂ ಪೂರಾ ವಿನೋದ ಕವನ. ತಾಂಗೆಲೆ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತು.

೧. ಆಂಬೊ ನಾತಿಲೆ ಜೆವಣ
ಚೆಂಬು ನಾತಿಲೊ ಭಟ್ಟು
ಖಾಂಬೆ ನಾತಿಲೆ ಘರ
ಎಂಬೊ ಚಾಬಿಲ್‌ವರಿ ಸರ್ವಜ್ಞ

೨. ಆಪ್ಪ ನಾತಿಲೆ ಪೂತ
ಪಾಪ್ಪ ನಾತಿಲೆ ಶೇತ

ಶಬ್ದ ತರಂಗಾಂತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನು ದಿಸುನು ಯೆವ್ಚೆ ಕಡೆನಯಿ ವಿಶೇಷ ಅರ್ಥ ಕಲ್ಪನ ಕರ್ಚಿ ಶಕ್ತಿ ತಾಗೆಲೆ ಆಶಿಲಿ. ಅಸ್ಸಲೆ ಮಸ್ತ ಪದಾಂ ಬಂಟ್ವಾಳ ಗಾಂವ್ಚೆ ಜನಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತು ಆಜಿಕಯಿ ಆಸ್ಸತಿ.

ಚೆರ್ಡುವಾಂನಿ ತಾ ಕಾವಳಿ ಖೆಳ್ಚೆ ಮಸ್ತ ಖೆಳಾಂತು ಶಾಳೆಚೊ ಖೇಳು ಏಕು. ತಾಂತು ಮಂಗೇಶು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯು, ಹೇಂಚಿ ಲಕ್ಷಣ ತಾಕಾ ಮುಖಾರಿ ವಾಡುನು ಆಯ್ಲಿ, ಮಾತ್ರ ನಂಯ್ಹ್ ತಾಚೆ ಸಂಗಾತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗ್ರಹಣ ಶಕ್ತಿ ಆನಿ ಬುದ್ವಂತ್‌ಕಾಯಿ ತಾಕಾ ಆಯ್ಲಿ. ಶಬ್ದ ಸಕ್ಕಡ ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ರೂಪಾರಿ ಸೇರ್ಸುಚೆ ತಸಲೆ ಕೌಶಲ್ಯ ತಾಕಾ ವಾಡ್ಲೆ. ಆನಿ ತಾಗೆಲೊ ವಿಶೇಷ ಗುಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಖಂಚಾಂತ್ ಆಸಕ್ತಿ ಆಸ್ಕಿ ತಾಂತು ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಮಿತ್ರಾಂಕಯೀ ಮೆಳೊನು ಘೆವ್ಚೆ. ಹಾಜೆನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಚೆರ್ಡುವಾಂಲೇತು ಚೊಲ್ಚಿ ಹೀ ನಡವಳಿಕಾ ಖುಶೀಚೆ ಏಕ್ ಪ್ರಯೋಗ್ ಗಾಂವಾಂತು ನಾಂವ್ ಪಾವ್ಲಿ. ಮಂಗೇಶಾನ ಆವ್ಸುಲೆ ಘರಾ ಕಾಮಾಂತೂಯಿ ತಿಕ್ಕಾ ಮಜತ್ ದಿವ್‌ಚೆ ಆಶಿಲೆ. ಬಾಂಯ್ಚೆ ಉದಾಕ ಹಾಣು ದಿವ್‌ಚೆ ಆನಿ ಇತರೇ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಕಾಮಾಂತು ಮಜತ್ ದಿತಾಲೊ. ಗಾಂವ್‌ಚೆ ಉತ್ಸವಾಂತು, ಶೋಭಾಯಾತ್ರೆಂತ್, ದೆವ್ಳಾಚೆ ಕಾರ್ಯಾವಳಿಂತು ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತೆರಾ ವೆಳಾರಿ, ಸಮ್ರಾರಾಧನ ವೆಳಾರಿ ಮಸ್ತ ಮೆಹ್‌ನತಿ ಕರ್ತಾಶಿಲೊ. ತೆದಾನಾ ತಾಗೆಲೆ ಬಾಪ್ಪುಲೆ ಆದಾಯ ಊಣೆ ಆಶಿಲೆ. ತಾಂಗೆಲೆ ಕುಟುಂಬಾಚೆರಿ ಖಿಣ ಭರ್‍ಲ್ಲೆಲೆ. ತಶಿ ಜಾವ್ಹಾಕ ವಚುನು ಮಂಗೇಶಾಲೆ ಘರ್ಚಾಂಕ ಮಸ್ತ ಕಷ್ಟ ಆಶಿಲೆ. ದೀಸ ಲೊಕೋಚೇಂಚಿ ಕಷ್ಟ ದಾತಾಲೆಂ.

ಮಂಗಳೂರಾಂತು ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ : ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನಾಂತು ಮಂಗೇಶು ಮಸ್ತ ಕಷ್ಟಾಂತು ಪಳ್ಳೊ. ಬಂಟ್ವಾಳಾಂತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತಾವರೇಕ ಮಾತ್ರ್ ಶಿಕ್ಷಾಕ ಅವಕಾಶ ಆಶಿಲೊ. ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಶಿಕ್ಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಕೊಡ್ಯಾಳಾಕ (ಮಂಗ್ಳೂರಾಕ) ವಚ್ಕಾ ಆಶಿಲೆ. ಮಂಗೇಶಾಕ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಶಿಕೋಚಾಕ ಘರ್ಚ್ಯಾಂಕ ದುರ್ಬಳಪಣ. ತಾಗೆಲ್ಯಾ ಆವ್ನು ತರ್ಪೆನ ಲೆಕ್ತಲಿಂ ಕೊಣ್‌ಕೀ ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತ್ ಆಶೀಲೇಂಚಿ. ಮಂಗ್ಳೂರ ಹೋಡ್ ಪೇಂಟು. ತಂಚೆ ಚೆರ್ಡುಂವಾನಿ ಘಾಲ್ಚೆ ಸ್ಕೂಲಾ ಡ್ರೆಸ್ ವರೆಕ ಘಾಲ್ಚಿ ತಾಂಕ್ ಮಂಗೇಶಾಕ ನಾಶಿಲೆ. ಮಂಗೇಶು ಸಹಜ್ ದಾವ್ನು ಬುದ್ವಂತು.

ವಾಜುಚಾಕ ಮಸ್ತ್ ಆಶಾ ಆಶಿಲ್ಲೊ ಚೆರ್ಕೊ. ತಶಿ ಜಾವ್‌ಚಾ ವಚುನು ತಾಗೆಲೆ ಸ್ಕೂಲ್‌ಫೀಸ್ ಮಾಫಿ ಜಾಲೆಂ. ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಇತರ ಲ್ಹಾನ್ ಆನಿ ತುರ್ತ್ ಅವಶ್ಯ ಆಶಿಲೆ ಖರ್ಚಾಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೋರ್ನು ಘೆವ್ಕಾ ಆಶಿಲೆ. ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈನ ಸಾಂಗಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ಕೆ, ತೆದ್ನಾ ಘರ್ಚಾಂಕ ಕೊಡ್ಯಾಳಾಕ ಆಪಊವ್ನು ಹಾಣಿ ಆಶಿಲೆ. ಗಣಪತಿ ದೆವ್ಳಾ ವಾಟೆರಿ, ವೇಣು ಗೋಪಾಲ ದೆವ್ಳಾಲಾಗಿ ತಾಗೆಲಿ ಏಕಿ ಭೈಣಿಲೆ ಘರ ಆಶಿಲೆ. ತ್ಥಂಯ್ ದಿಸಾಚೆ ಆನಿ ರಾತ್ರಿಚೆ ಜೆವಣ, ಪಾಣೆಮಂಗ್ಳೂರ್‌ಚೆ ವಿಠಲರಾವಾಲೆ ಹೊಟ್ಲಾಂತು ಕಾಫಿ ಆನಿ ಖಾಣ. ಗೌರಿ ಮಠಾ ರಸ್ತೇರಿ ನಯಂಪಳ್ಳಿ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ರಾಯಾಲೆ ಘರ ಆಶಿಲೆ. ತಾಂತು ಹಾಕಾ ರಾವ್‌ಚಾಕ. ಹೀ ಮಂಗೇಶಾಲಿ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಶಿಕ್ಷಾಸ್ತಾನಾಚಿ ರಾವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ. ತಾಕಾ ಪೋಳೋಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಶಂಕರನಾರಾಯಣರಾಯಾಲೆ ಘರಾ ವಯ್ಲೆ ಆಂಗ್ಣಾಂತು ಆಶಿಲೆ ಏಕ ಮಾಳೆರಿ ವಚುನು ಪೋಳೋಕಾ ಆಶಿಲೆ. ಶಾಳೆಂತು ಬೊರೋಚಾಕ, ಶಾಳಾ ಮಾಸ್ತರಾನಿ ಸಾಂಗಿಲೆ ಗುರ್ತ್ ಘಾಲ್ನು ಘೆವ್ಚಾಕ ಕಾಗದ ವರೆಕ್ ತಾಗೆಲಾಗಿ ನಾಶಿಲೆ. ಕಾಗ್ದಾಚೆ ಏಕ ಪಾನ್ನಾರಿ, ಏಕ್ ಪಟಿ ಸೀದಾ ಬೊರೋಚೆ, ದುಸ್ರೆ ಪಟಿ ಸುಟ್ಟೆ ಬರಯಿಲೆ ಸಾಲಾ ಮಧ್ಯೆನ್ ಬೊರೊವ್ಚೆ ಆಶಿಲೆ ಕಂಯ್. ತೇ ವೆವೆಗ್ಳೆ ಶಾಯೆನ. ಪಾಠಾ ಪುಸ್ತಕಾಂ ತಾಜೆಕಡೆ ನಾಶಿಲೆ. ಸ್ಕೂಲಾಚೆ ವಿರಾಮಾ ಕಾಲಾರಿ ಇತರೇ ಚೆರ್ಡುಂವಾಲೆ ಪಾಠಾ ಪುಸ್ತಕ ಘೇವ್ನು ಆಪ್ಣಾಲೆ ಅಗತ್ಯಾ ತಕ್ಕ ವಾಜ್ಜುನು ಘೆತಾಲ್ ತೊ. ಕರೆಂಟ್ ನಾತ್ತಿಲೆ ದೀಸ್ ತೇ. ವಾಚುಚೆ ಪೂರಾ ಸಾಂಜ್ ಜಾವ್ಚೆ ಭಿತ್ತರಿ ವಾಜುನು ಘೇವ್ಕಾ ಆಶಿಲೆ. ಮಂಗೇಶಾನ ಕಾಳೋಕ್ ಜಾವ್ಚೆ ವರೆಕ ವಾಜುಚೆ ಆಶಿಲೆ. ತಶಿ ಜಾವ್‌ಚಾ ವಚುನು ತಾಗೆಲೆ ಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರಾಯೆರೀಚಿ ತಾಗೆಲೆ ದೋಳೆ ದೃಷ್ಟಿ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಲಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಪಂಜೆಲೊ ಉಗ್ಡಾಸು ಬರೋ ಆಶಿಲೊ. ತಶಿ ತೋ ಶಿಕ್ಷಣೆಂತು ಮುಕಾರಾಯ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರೀಚಿ ತೇಚಿ ಸ್ಕೂಲಾಂತು ವಾಚಿತಾಶಿಲೊ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ವರೇಕ - ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್ ರಾಯಾಕ ತಾತ್ಸಾವಳಿ ಭೇಟಿ ಜಾತ್ಸಾಶಿಲೊ. ಹಾಂಗೆಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನಾ ಬದ್ದಲ 'ಪಂಜೆಯವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ' ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಗೋವಿಂದ್ ಪೈನ ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಬರಯ್ಲಾ. ಪಂಜೆಲೆ ಸರಸ ಉತ್ರ.... ಚಂದ ಪದಾಂ..... ಉಗ್ಡಾಸ್ ಕೊರ್ನು ಘೆವ್ಚೆ ರೀತ್...... ಹೇ ಪೂರಾ ತಾಂತು ವಿವರ ದಾವ್ನು ಬರಯಿಲೆ ಆಸಾ. ತೆದ್ನಾಚಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈನ ಪಂಜೆ ಲಾಗಿ ಆಶಿಲೆ ಪದಾಂ 'ಮೆಚ್ಚಿದನು ಗಾಲಲೊಲೆ' ಆನಿ ಸಾತ ಭಾಷೆಚಿಂ ಸಾತ ಚರಣ ಆಶ್ಚೆ 'ತ್ವಂ ರಾಮಚಂದ್ರ ಇನಕುಲೇಶ ಪಾಹಿ ಪಾಹಿ ಮಾಮ್' ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಕವನ ಬೊರೋನು ಘೆಶಿಲ್‌ಕಂಯ್.

ಶಿಕ್ಷೆ ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತು ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಪಂಜೆಲೆ ಮನ ಬಂಟ್ವಾಳಾಚೆ ಕಡೆನೇಚಿ ಆಶಿಲೆ. ತಾಗೆಲೆ ಭಾಂವ್ಡಾಂಕ ತಾಗೆಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ದಾಲೆ ತಿತ್ಲೆ ಮಜತ್ ಕರ್ಚಾ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ತಾಗೆಲೆ ಮನಾಗೆಲೆಂ. ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತು ಆಸ್‌ಪಾಸ್ ಆಸುಚೆ ಇತರೆ ಚೆರ್ಡುಂವಾಂಕ ಪಾಠ ಶಿಕೋಚಾಕ ತಾಣೆ ಸುರ್‌ಕೆಲ್ಲೆ. ತಾಜೇನ ಥೋಡಿ ಕಮಾಯಿಯೀ ದಾಲಿ. ಹಾಜೆನ ತಾಕಾಯೀ ಉಪ್ಕಾರ ದಾಲೊ. ಇತ್ಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯೀ ಸುಮಾರ ೧೮೬೦ ಇಸ್ವಿಂತು ಪಂಜೆಲೆ ಆನ್ನಾಲೆ ರೀಣ ತೀರ್ವನಿ. ಹಾಜೆನ ಮಂಗೇಶಾಲೆ ಬಾಪಲ್ಯೊ ಆನಿ ಮ್ಹಾಂತಾನ ತೇ ಪೂರಾ ರೀಣಾಂ ಮಂಗೇಶಾಲೆ ಮಾತ್ಯಾರಿ ಘಾಲೆಂ.

ಕಂಚ್‌ಕೀ ಕೋರ್ಟ್ ವ್ಯವಹಾರಾಂತು ತಾಂಕಾ ವಿರುದ್ಧ ಜಾವ್ನು ವರ್ಯ್‌ಲೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಾಂತು ತೀರ್ಪು ಜಾಲೊ ಕಂಯ್. ಕುಟುಂಬಾಚಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಿಗಡ್‌ಲಿ. ಮಂಗೇಶಾಕ ತೆದನಾ ಫಕತ್ ಸೋಳ ವರಸ್ ಪ್ರಾಯ. ತೆದ್ನಾಂಚಿ ಬಂಟ್ವಾಳಾಂತು ಆಶಿಲೆ ಬಾಪ್ಪುಕ ಹುಶಾರ್ ನಾ ಅಶೆಂ ಸುದ್ದಿ ಆಯ್ಲಿ ಕಂಯ್. ಮಂಗ್ಳೂರಾದಾಕುನು ಬಂಟ್ವಾಳಾಕ ಸೋಳಾ ಮೈಲ್ ದೂರ. ಸಾಂಜ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ನಂಯ್ಚೆ ವಾಟೆರಿ ವೊಚಿ ದೋಣಿವರಿಕ ಗೆಲ್ಯಾ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಂಗೇಶು ಏಕ್ಲೋಚಿ ಚಮ್ಕುನು ಘರಾ ಯೆತಾ. ತೆದ್ನಾಂಚಿ ಬಾಪಯ್‌ಲೊ ಅಂತ್ಯ ಕಾಲ್ ಲಾಗಿ ಯೆತ್ತಾ ಆಸ್ತಾನಾ ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯಾಲಿ ಚೆರ್ಡುಂವ ಪೂರಾ ತಾಗೆಲೆ ಲಾಗೀ ಆಶಿಲಿ ಕಂಯ್. ತಾಣೆ ಮಂಗೇಶಾಕ ಆಪ್ಪೊನು ಸಾಂಗ್ಲೆ ಕಂಯ್ 'ಪುತಾ ಕೆದ್ನಾಯೀ ಪೀವ್ನಕ್ಕಾ, ಶುದ್ದ ಜಾವ್ನು ಆಸುಕಾ, ತುಗೆಲೆ ದೇಹ ಪರಿಶುದ್ಧ ಆಸೊ. ಕಿತ್ಲೆಯೀ ಕಷ್ಟ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾರೀಯೀ ಭಾಂವ್ಡಾಂಕ, ಭೈಯ್ಣಾಂಕ ಸೋಣು ಘಾಲ್ನುಕಾ.' ಬಾಪಯ್ನಿ ಹೇಂ ಉತ್ರಾಂ ಮಂಗೇಶಾನ ತಾಗೆಲ್ಯಾ ಅಕೇರಿವರೇಕ ರಾಕೊನು ಘೆತ್ಲಿಂತಿ. ಮಂಗೇಶಾಕ ಹೀ ದೋನಿ ಉತ್ರ ಸಾಂಗ್ತರಿ ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯ ಚಡ ವೇಳು ವಾಂಚನಿ. ತಾಣೆ ಇಹ ಲೋಕ್ ಸೋಳ್ಳೊ.

ಬಾಪಯ್ ಸರ್ಲೆಲೆ ಮಾಗಿರಿ ಮಂಗೇಶಾಲೆ ಆವ್ವುನೇಚಿ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಮುಖಾರಿ ಹಾಡ್ಕಾ ಪಳ್ಳೆ. ಚಾರಿ ಜನ ಚೆಲ್ಲೆ, ಎಕ್ಲಿಕೀ ದೋಗ ಚೆಲ್ಲೊ. ಕೋರ್ಟ್ ವ್ಯವಹಾರಾಂತು ಹಾರ್‌ಗೆಲೆಲೆ ನಿಮ್ಮಿ ಬಾಪಯ್ಲಿ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿ ಮೇಳ್ಳಿ. ಬಾಪಯ್‌ಲೆ ವೈದಿಕ ಪಣಾರಿ ಯೆವ್ಚೆ ಆದಾಯ್ ತಾಂಕಾ ನುಪ್ರ ಆಶಿಲೊ. ಆವ್ವುನ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಥೋಡೆ ನಗ ವಿಕುನು, ಆಶಿಲೆ ಚೂರ್‌ಪಾರ್ ಪುಸೂನು ಏಕ ಘರ ಬಾಂದಯ್ಲೆ. ತೇ ಘರಾ ಲಾಗೂನ್ ಸಾನ ದೋನಿ ಬಿಡಾರಯೀ ಬಾಂದಯ್ಲಿಂಚಿ. ತಾಜೆ ಭಾಡೆನ ಘರಾ ಜೀವನ ಲೋಕೋಚೆ ತಶ್ಶಿ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲೆಂ. ಮಂಗೇಶಾಲಿ ಆವಯ್ ಖೂಬ್ ಕಷ್ಟ ಪಾವಿಲಿ ಮನಿಸ್ಸ. ತಿಗಲ್ಯಾ ಸೆಜಾರಿ ಜನಾಂಕ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲೆಲಿ. ಕೋಣಾಲೆ ಜಾಲ್‌ಯಾರಿಯ್ ಕಷ್ಟಾ ವೇಳಾರಿ ವಾಟ ದಾಕಾಯ್ತಲಿ. ಧರ್ಮಿಷ್ಠ ಮನಿಷಿ.

ಮಂಗೇಶಾನ ಶಿಕ್‌ತಾ ಆಸ್‌ತನಾ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಆಶಿಲೊ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಸಮ್ಮಿಲನಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ ಮಸ್ತ ಆಶಿಲೊ ಸಂಧಿಕಾಲ್ ತೊ. ಜನಾಲ್ಯಾಂತು ವಿದೇಶೀ ಭಾವನಾ ಯೆತ್ತಾಶಿಲೊ ಕಾಲ್. ಜನಾಂಗೆಲೆ ವಿಚಾರಾಂತು ವೆವೆಗ್‌ಳೆ ರೀತಿರಿ ಬದ್ಲಪ್ ಯೆವ್ಚೊ ತಸಲೊ ವೇಳು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಾನ ಜನಾಲ್ಯಾಂತ್ ಏಕಥರಾಚೆ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿ ಯೆವ್ಚಾಕ ಸುರು ಜಾಲೊ . ಸಮಾಜಾಂತು ನಂವೆ ನಂವೆ ಸುಧಾರಣಾ ಯೆತಾಶಿಲೊ. ಹಾಜೆ ಥೊಡೋ ಪ್ರಭಾವು ಮಂಗೇಶಾ ವಯ್ರ್ ಪಳ್ಳೊ.

ಇತ್ಲೆ ವೆಳಾರಿ ಚೆರ್ಡುವಾಲ್ಯಾಂತು ವ್ಹಾಲ್ಗಡೊ ಕೃಷ್ಣರಾಯು ಮುಕಾವೆಲೆ ಶಿಕ್ಷಣೆಕ ಮದ್ರಾಸಾಕ ಭಾಯರ್‌ಸರ್ಲೊ. ತೋ ಪದವೀಧರ ಜಾತರಿ ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ ಕೋರ್ನು ಘೇವ್ನು ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಧಿಪತ್ಯಾಂತುಲ್ಯಾ ಏಕ ಕಛೇರೀಂತು ಕಾಮಾಕ ಮೆಳೊ. ಮಾಗಿರಿ ತಾಣೆ ಘರಾಕ ಯೆವ್ಚೆ ವಚ್ಚೆ ಸಹಜ ದಾವ್ನು ಊಣೆ ದಾಲೆ. ಬಾಬ್ಬಾವಾಂತು ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸು ಅಕ್ಕೆರಿತಾರಿ ಆಶಿಲ್ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯಾಕ ಘರಾ ವಿಷಯಾಂತು ಮಸ್ತ ಮನ ದಿವ್ಚಾಕ ಜಾಯ್ನಿ. ತೆದನಾಚೆ

ಪ್ರವಾಸ ಮಸ್ತ ಕಷ್ಟಾಚೆ. ಪೋಸ್ಟ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಊಣೆ ಆಶಿಲೆಂ. ಚುಕ್ಕನಾಶಿ ಪತ್ರ್ ಯೇವ್ನ ಪಾವ್ಚೆ ಕಷ್ಟ ಆಶಿಲೆ. ಸರ್ಕಾರಾಚೆ ನೌಕರಿಂತು, ತಾಗೆಲೆ ಕರ್ತವ್ಯಾಂತು ತೋ ಪೂರ್ತಿ ಮಗ್ನ್ ಜಾಲೊ. ಸುಮಾರ ೧೯೦೯ಳ ಇಸ್ವಿಂತು ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್‌ರಾಯಾಕ ಬೆನೆಗಲ್ ಕುಟುಂಬಾಚಿ ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ನಾಂವಾಚಿ ಚಲ್ಯೇಕ ಹಾಣು ಲಗ್ನ ಜಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಾಚೆ ನಿಮ್ತಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸೇವೆಂತು ಖ್ಯಾತ ಜಾವ್ನಾಶಿಲೆ ಬೆನೆಗಲ್ ರಾಮರಾಯು ಆನಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಲೆ ಮಧ್ಯೆಂತು ಸಂಬಂಧು ವಾಡ್ಲೊ. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾವಾಲೊ ಮಾಂವು ಮಂಜುನಾಥರಾಯು ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಭೂಪಟ ಪ್ರಥಮ ಜಾವ್ನ ಕಲ್ಪನ ಕೆಲೆಲೊ ಆನಿ ಚಿತ್ರಣ ಕೆಲೆಲೊ ಮನುಷ್ಯು. ಬೆನೆಗಲ್ ರಾಮರಾಯಲೊ ಸಂಬಂಧು ಮುಕಾರಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೋಚಿ ಸಂಬಂಧು ಜಾತ್ತಾ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಖ್ಯಾತ ಸಿ.ಪಿ.ಸಿ. ಮೊಟಾರ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೋ ಆನಿ ಪೊಪ್ಯುಲರ್ ವಿಮಾ ಕಂಪೆನಿ ಸ್ಥಾಪಕು ಬೋಳಾರ ವಿಠಲರಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ತಲ್ಯಾನ ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತು 'ಸುವಾಸಿನಿ' ಮೊಣ್ಚೆ ಮಾಸಿಕ ಪ್ರಾರಂಭ ಕೆಲ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ಪತ್ರಿಕೆಚೆ ಸತ್ವೇಚಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯ್ ಆನಿ ಬೆನೆಗಲ್ ರಾಮರಾಯು. ತೆ ಕನ್ನಡ ಮ್ಹಿನ್ಯಾಳ್ಯಾಚೆ ಸಂಪಾದನ ಆನಿ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಚೆ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಾಚೆ ಕಾರ್ಯಾವಳಿ ಹೆಂ ದೊಗಂಯಿ ಸಾಂಗಾತಿ ಜಾವ್ನ ಕರ್ತಾಶಿಲೀಂಚಿ. ಬೆನಗಲಾಲೆ ಘರ ಆಸ್ಚೆ ಪುತ್ತೂರಾಂತು, ಪಂಜೆನ ಆಶ್ಚೆ ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತು, ತೇ ದೋನಿ ಗಾಂವಾಂಕ ೩೫ ಮೈಲಿ ಅಂತರ ದಾಲ್ಯಾರಿಯಿ ಹಾಂಗೆಲೊ ಸಂಭಂಧು ವಾಡೂನೂ ಆಯ್ಲೊ. ಅಶೆಂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಖಾತಿರ ಸಾಂಗಾತಿ ಕೇಲ್ಲೆಲೆ ಮೆವ್ಣೆ ಬಾವಾಜಿ ಮಸ್ತನಾಂಚಿ.

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾನ ಎಫ್. ಎ. ಪರೀಕ್ಷಾ ಪಾಸ್ ಕೆಲ್ ಮಾಗಿರಿ, ತಾಗೆಲೊ ಉದ್ದೇಶು ತಾಗೆಲೆ ಧಾಕ್ಲೆ ಭಾಂವ್ಡಾಂಗೆಲೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆನಿ ಘರಾ ಖರ್ಚ್ ಹೆಂ ಪೂರಾ ಪೋಳೊನ್ ಗೆವ್ಚಾಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೊರ್ಚೆ ಆಶೆ ಆಶಿಲೆ. ತಾಗೆಲಿ ಆಶಾ ಆಶಿಲಿ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಪದವೀಧರ ಜಾವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣು. ಸೈಂಟ್ ಎಲಾಸಿಯಸ್ ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ತೊ ವಿಷಯ್ ವಾಜುಚಾಕ ಅವಕಾಶ್ ನಾಶಿಲೆ. ತಶಿ ಜಾವ್ನಾವಚುನು ಇತಿಹಾಸ್, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಹೇ ವಿಷಯ್ ಘೇವ್ನ ತಾಣೆ ಶಿಕ್‌ಕಾ ಜಾಲೆ. ಹೇ ತೀನಿ ವಿಷಯಾ ಪೈಕಿ ಸುರ್ವೇರಿ ದೋನಿ ವಿಷಯ್ ವಗೀಚಿ ಪಾಸ್ ಕೆಲೆಂ. ಪೂರ್ತಿ ಪದವೀಧರ ಜಾಯ್ನಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯೀ ತಾಕಾ ತಾಬಡತೋಬ್ ಮಂಗ್ಳೂರ್ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ತಾಕಾ ಸಹಾಯಕ ಅಧ್ಯಾಪಕಾಲೆ ಕಾಮ ಮೆಳೆಂ.

ಏಕ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತೆದನಾ ವ್ಹಡ್ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾಂಸು ಕವಿ ಜಾವ್ನಾಶಿಲೊ ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ಪಯ್ಯಾ (ಮುದ್ದಣ) ನಯಿೊ ಹೇಂಚಿ ಕಾಮಾಕ ಅರ್ಜಿ ಘಾಲೆಲ್ ಕಂಯ್. ತಾಣೆ ತ್ಯಾ ಕಾಲಾರಿ ಕನ್ನಡಾಕ ಬಾಂಗ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಾ ಕೆಲ್ಯಾ. ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಾಚಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಜಾವ್ನಾಶಿಲೊ ಗೃಹಸ್ಥು ಹೆನ್ಸ್‌ಮನ್ ಮ್ಹಣ್ತಲ್ಯಾನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಳಲೊ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಕಚಿ ತ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ ನೇಮಣೂಕ ಕೆಲೊ. ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣಪ್ಪಯ್ಯಾಕ

ಇಂಗ್ಲೀಷಾಚಿ ಮಾಹಿತಿ ನಾಶಿಲಿ. ಹೀ ಸಂಗತಿ ಚೊಲ್ಕೆ ಘೂಡೆ ಹಾಜೆ ಬದ್ದಲ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಕ ಕಾಂಯೀ ಕಳನು ನಾಶಿಲೆಂ. ಆಪಣ್ಯಾಕ ನೇಮಣೂಕ ಕೆಲೆಲೆ ನಿಮಿತ್, ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣಪ್ಪಯ್ಯಾಲೊ ಅವಕಾಶ ಚುಕ್ಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಮಂಗೇಶರಾಯಾನ ತಾಕಾ ಏಕ ಪತ್ರ ಬರ್ಯೆಲೆ. ಭಾತ್ತಾ ಸೋಲ ಧಾಡೋಚೆ ಕಾನ್ನಣ ಹಾಣು ಕನ್ನಡ ಬೋರೋಚಾಕ ಮ್ಹೊಣು ಕೆಲ್ಲೆ ಚಿತ್ರ ಸೋಡ್ಡೋಚೆ ಬಣ್ಣಾಚೆ ಪಾಕ್ಯಾಕ ಕಾನಲ್‌ಕಾಡ್ಡೀರಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಮ್ಹೊಣು. ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣಪ್ಪಯ್ಯಾ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಲೆ ಒಟೂಕ ಹೇ ಕಾಮಾಕ ಏಕ್ಲೊ ಅರ್ಜಿದಾರು ಮೊಣ್ಕೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಕ ಗೊತ್ತಾಶಿಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯೀ, ಹಾಜಾ ಘೂಡೆ ಕುಮಾರ ವಿಜಯ ಮೊಣ್ಕೆ ಏಕ ಯಕ್ಷಗಾನಾಚೆ ಪುಸ್ತಕ ವಾಜಿತಾಸ್ತಾನಾ ತಾಜೆ ಲೇಖಕಾಲೆ ಯೋಗ್ಯತಾ ಬದ್ದಲ ಮಸ್ತ ಪ್ರಶಂಸಾ ಕರ್ತಾಶಿಲೊ ಕಂಯ್. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಏಕ 'ಬದ ಕವಿ' ಆಸಾ ಮ್ಹೊಣು ಅನೇಕ ವೇದಿಕೇರಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾನ ನಂದಳಿಕೆ ಬದಲ್ ಸಾಂಗ್ಲಾ.

ಮಂಗೇಶರಾಯಾನ ಆಪ್ಣ್ಯಾನ ನಿರ್ವಹಣ ಕೊರ್ಚೆ ಕಾಮಾಂತು ಸಮರ್ಥ ಜಾವ್ನೆ ಉದ್ದೇಶಾನ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಸಾಂಗ ಮಸ್ತ ಕೋರ್ಕಾ ಜಾಲೆ. ತೆದನಾ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಕ ಮೆಳ್ತಾಶಿಲೊ ಪಗಾರು ಮ್ಹೈನ್ಯಾಕ ಫೀಸ ರುಪಯ್ಯಾ. ತಾಗೆಲಿ ಘರ್ಚಾನಿ ಬಂಟ್ವಾಳ ಗಾಂವ್ಕೊ ಸಂಪರ್ಕ ಪೂರ್ತಿ ಸೋಣು ಮಂಗ್ಳೂರಾಕ ಯೇವ್ನು ರಾವ್ಲಿಂಚಿ. ಥೋಡೆ ಕಾಲಾ ನಂತರ್ ಮಂಗೇಶಾಲಿ ಆವ್ಯು ತಿಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡೆ ಪುತ್ತಾ ಸಾಂಗಾತಿ ರಾವ್ಚಾಕ ಇಚ್ಛ ಪಾವ್ಲಿ. ತಾಗೆಲೊ ಆನೆಕ್ಲೊ ಭಾವು ವಾಜುಚಾಕ ಮ್ಹೊಣು ಮದ್ರಾಸಾಕ ಗೆಲೊ. ಆತ್ತಾಂ ಪಂಜೆಲೆ ಸಾಂಗಾತಿ ಲ್ಹಾನ ಕುಟುಂಬ ಮಾತ್ರ್ ವರ್‌ಲೆಂ. ತಾಕಾ ಮೆಳ್‌ಚೊ ಪಗಾರ್ ಆನಿ ಇತರ ಲ್ಹಾನ ಲ್ಹಾನ ಸಂಪಾದನೇನ ಘರ್‌ಚೊ ರಥು ಚೊಲೋವ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲೆ.

ಮಂಗ್ಳೂರ್ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಾಕ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಜಾವ್ನು ಪಂಜೆನ ಆಯಿಲೆ ಮಾಗಿರಿ, ಥಂಯ್ ತಾಕಾ ಚಾಂಗ ನಾಂವ್ ಮೆಳೆಂ. ತೊ ಸಕ್ಕಾಲೊ ಮೊಗಾಚೊ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಜಾಲೊ. ತಾಗೆಲೆ ರಸಮಯ ಪಾಠಶೆಚಿ ಹಾಕಾ ಕಾರಣ. ತೊ ಕ್ಲಾಸಾಕ ಆಯ್ಲಾ ಮ್ಹಳ್‌ಯಾರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ ಏಕ ನವೊ ಅನುಭವು ಆನಿ ಖುಶಿ ಜಾತಾಶಿಲಿ. ತಾಣೆ ಕ್ಲಾಸಾಕ ಯೆವ್ಚೆ ಕ್ರಮೂಯಿ ವಿಚಿತ್ರ ಜಾವ್ನಶಿಲೊ. ಏಕೆಕ ಪಟಿ ಎದ್ರಾತುಲ್ಯಾನ, ಏಕೆಕ ಪಟಿ ಮಾಕ್ಷಿ ತುಲ್ಯಾನ, ಏಕೆಕ ಪಟಿ ದಾವ್ಯಾನ ಯಾ ಉಜ್ವ್ಯಾನ ಯೆವ್ನೆ. ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಆಯ್ಲೆ ಮಾಗಿರಿ ಬೊಸ್‌ಚೊ ಕ್ರಮು ನಾಶಿಲೊ. ಕ್ಲಾಸಾ ಮಧ್ಯೆ ಉಬೊರಾವ್ನು ಪಾಠ ಕೊರ್ಚೆ ತಾಗೆಲೊ ಕ್ರಮು. ತಾಗೆಲೆ ಕನ್ನಡ ಕ್ಲಾಸಾಂತು ಕಂದ ಪದ್ಯ, ವಾರ್ಧಕ ಶಟ್ಪದಿ.... ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಾಂಕ ತಾಕ್ ಯೋಗ್ಯ ಜಾವ್ನಶಿಲೊ ರಾಗು ಘಾಲ್ನು, ಮಧುರ ಸ್ವರಾರಿ ಸಾಂಗ್ತೆಶಿಲೆ. ತಾಣೆ ತೇ ಪದ ಸಾಂಗ್ತಾಸ್ತಾನಾಚಿ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ತಾಜೊ ಅರ್ಥು ಜಾತಾಶಿಲೊ. ಮಾತ್ರ ನ್ಹಂಯ್ ದೀಗ ದೀಗ ವಾಕ್ಯ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಕೊರ್ಚೆಂಯಿ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಕಳ್ತಶಿಲೆ. ಅಶಿ ಕ್ಲಾಸ್ ಜಾತಾನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ ಕ್ಲಾಸಾ ಘಾಂಟ ಜಾಲೆಲೀಚಿ ಕಳ್ನಾ ಆಶಿಲೆ. ಪದ್ಯ

ಪಾಠ ಸಾಂಗ್ತಾನಾ ಯಾ ಗದ್ಯ ಪಾಠ ಸಾಂಗ್ತಾನಾ ತಾಜೊ ರಸು ಉದ್ದೀಪನ ಕೊರ್ಚಿ ಶಕ್ತಿ ತಾಗೆಲೆಂತು ಆಶಿಲಿ. ಥಂಚೆ ಅಲ್ಪಾವಧೀಂತು, ಚಲೆಲಿ ಏಕಿ ಸಂಗತಿ ಹಾಂಗಾ ಸಾಂಗ್ಯೆತ.

ತೇ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಗಣಿತ ಶಿಕೋಚೊ ಮಾಸ್ತು ನಾತಿಲೆ ತೆದ್ನಾ, ಕ್ಲಾಸಾಂತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಂ ಗಲಾಟೊ ಕರ್ನಾಶಿ ಪೋಳೋನು ಫೆಪ್ಪಾಕ ಮ್ಹೋಣು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲಾನ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಕ ಪೆಟೋಚೆ ಆಶಿಲ್ಕೆಯಿ. ಪಂಜೆಕ ಸಾನ ಥೋರ್ನು ಗಣಿತ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರೀತಿ. ತೋ ಅತೀ ಕಷ್ಟಾಚೆ ಗಣಿತವರೆಕ್ ಸರಳ ಆನಿ ಸುಲಭ್ ಜಾವ್ನ ಶಿಕಯ್‌ತಾಶಿಲೊ ಕಂಯಿ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕಯಿ ಹಾಂಚೆ ಆಯ್ಲಾರಿ ಮಸ್ತ ಖುಶಿ ಜಾತಾಶಿಲಿ. ಗಂಭೀರ ಜಾವ್ನ ಆಸ್ಲಾರಿ, ಕ್ಲಾಸಾಕ ತಾಕುನು ಭಾಯ್ರು ಆಂಪ್ಲಿ ಮಾಗಿರಿ, ಆಪ್ಪಣ್ ಯೆಕ್ಲೊ ಅಧ್ಯಾಪಕು ಮ್ಹೋಣು ದೂರ ರಾವನಾಶಿ ಚೆರ್ಡುವಾಂಲೆ ಖೇಳ ಮೇಳಾಂತೂಯಿ ಮಸ್ತ ದೋಸ್ತೀರಿ ಆಸ್ತಾಶಿಲೊ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಕ್ಕಡ ತಾಗೆಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಚಾತುರ್ಯಾಕ ಆನಿ ರಸಿಕತೆಕ ಆಕರ್ಷಕ ಜಾತಾಶಿಲೀಂಚಿ.

ಪಂಜೆಕ ಚೆರ್ಡು ತಣ್ಯೀ ತಾಗೆಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾಚೆ ಏಕ ಅಂಶು ಜಾವ್ನಶಿಲೆ. ಏಕಪಟಿ ಚಲೆಲೆ ಏಕ ಪ್ರಸಂಗ್ ಹಾಂಗಾ ಸಾಂಗುಯೇತ. ಏಕ ದೀಸು ಹಳ್ಳಿ ದಾಕುನು ಯೆಕ್ಲೊ ಗೌಡಾ ಜರೀಪೇಟಾ ಶೋಭಿತ್ ಕೋರ್ನು ದವೊರ್ನು ಫೇವ್ನು ಆಯ್ಲೊ ಕಂಯ್. ಪಂಜೆಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಂ ತೇ ಹಳ್ಳಿ ಗವ್ಡಾಲೊ ಪೇಟಾ ಉದ್ರಾಚಾಕ ಯೋಜನ ಘಾಲ್ತಾಸ್ತಾನಾ ಗುರು ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯು ತ್ಯಾ ಕ್ಯಾಂಟೀನಾಕ ಆಯ್ಲೊ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆ ವಿಚಾರ ಕಳ್‌ಸತಾನ ತಾಣೆ ಇತ್ಲೆಂವೇ, ತೋ ಗೌಡಾನ ಕೊಪನಾತಿಲೆ ತಾಗೆಲೊ ಪೇಟಾ ತುಮಿ ಕೊಣಯ್ ಪುಣಿ ಉದ್ರಾಯಾ ಪೋಳೊಂಯಾ, ತಶೆಂ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಆಯ್ಚೆ ತುಮ್ಗೆಲೊ ಕಾಫಿ ಖರ್ಚು ಪೂರಾ ಹಾಂವ್ ದಿತ್ತಾ. ತುಮ್ಕಾನ ಜಾಯ್ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂವ ತಾಗೆಲೊ ಪೇಟಾ ಉದ್ರಾಯ್ತಾ ಮಿಗೆಲೆ ಕಾಫಿ ಖರ್ಚ್ ತುಮಿ ದಿತ್ತಾವೆ ? ಮ್ಹಳಾಲೊ. ತಾವಳಿ ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಪಂಜೇನಚಿ ಹೇ ಕೋರ್‌ನು ದಾಕೊಕಾ ಮ್ಹೋಣು ವತ್ತಾಯ ಕೆಲೊಂ. ತೇ ಗೌಡಾನ ಆಶಿಲೆ ಕಡೆನ ಪಂಜೆ ಸೀದಾ ವಚುನು ತಾಣೆ ಮಂಗ್ಳೂರಾ ಆಯಿಲೆ ಕಾರಣ, ಗಾಂವಾಂತು ಪಾವ್ಸು, ಕೃಷಿ ಹಾಜಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಶ್ಶಿ ವಿಷಯು ಕಾಣು ಉಲ್ಲಯ್ತಾಚಿ ಎಕ್ಕಪಟ್ಟಿ, 'ವಿಚ್ಚು ವಿಚ್ಚು', ಮ್ಹೋಣು ಬೊಬ್ ಘಾರ್ನು ತೇ ಗೌಡಾಲೆ ಪೇಟಾ ಉದ್ರಾಯ್ಲ್ಲೊ ಕಂಯ್. ಪಂಜೆಲೆ ಖೆಳಾಚೆ ಅರ್ಥ್ ಕಳ್ನಾಶಿ, ತೇ ಗೌಡಾನ, ಹಾಣೆ ಆಪ್ಪಾಕ ವಿಚ್ಚಾನ ಚಾಬ್‌ಚೆ ರಾವಯ್ಲೊಂ, ತಾಜೆನ ಆಪ್ಣಾಲೆ ಕೋರ್ಟಾ ಕಾಮಾಕ ವೇಳ್ನು ಜಾಯ್ನಾಶಿ ಉಪಕಾರ ಕೆಲ್ಲೊ . ಮ್ಹೋಣು ಪಂಜೆಕ ಆಭಾರ ಸಾಂಗ್ಲೆ ಕಂಯ್. ಚೆರ್ಡುಂವಾನಿ ಪಂಜೆಕ ಅಭಿನಂದನ ಸಾಂಗಿಲೆ ತೆದನಾ 'ತುಮ್ಚೆ ತಸಲೆ ಮಾಂಕ್ನಾಲೆ ಈಶ ಜಾವ್ನಾ ಪೂರೋ ಮ್ಹೋಣೂಚಿ ಮಾಕಾ ಮಂಗೇಶ ಮ್ಹೋಣು ನಾಮಕರಣ ಕೆಲಾ ದಿಸ್ತಾ.'- ಮ್ಹಣಾಲೊ ಕಂಯ್. ಅಸಲೆ ಪ್ರಸಂಗ ಮಸ್ತ ಆಸತಿ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೊ ಬೈಂದೂರ ಆನಂದರಾಯ್ ಪಂಜೆಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ ಪಂಜೆಲೆ ಪಾಠಾಬದ್ದಲ ಅಶೇಂ ಬರೈಲಾ 'ತಾಗೆಲೆ ಪಾಠ ಚಾಂಗ ರಸಭರಿತ, ದಾವ್ನು ಬರೋ ತಾಳೊ, ಗಮಕ ಜ್ಞಾನ, ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮ....ಚೆರ್ಡುವಾಂಕಯಿ ಮನಾವತಾಶ್ಶಿಲೆ. ಪದ್ಯ ರಾಗಾರಿ ಶಿಕೈಲ್ಯಾರಿ ಹೃದ್ಯ ಜಾತಾ ಮ್ಹೋಣ್ ತಾಣೆ ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ,

ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ ಭಾರತ, ತೊರವೆ ರಾಮಾಯಣ, ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ, ಅಸ್‌ಲೆ ಕಾವ್ಯಾಂ ರಾಗಾರಿ ಸಾಂಗ್ಟೆ ಆಶಿಲೆ. ತಿತ್ಲೆ ಕಾ೯ಾವರೇಕ ಕನ್ನಡ ಪಾಠಾಚೆ ಬದ್ದಲ ಆಶಿಲಿ ಭಾವನಾ ಪಂಜೆಲೆ ಕನ್ನಡ ಪಾಠ ಶಿಕೋಚೆ ಕ್ರಮಾ ನಿಂಮ್ತಿ ಬದಲ್‌ಸಲಿ. ತೆದನಾ ನಿಂಮ್ತಿ ಮರಾಠಿ ವಯ್‌ಲೊ ಅಭಿಮಾನೂಯಿ ಕನ್ನಡಾ೯ ಯೆವ್ವೆ ತಶೆಂ ಜಾಲೆಂ.

ಥೋಡೆ ಕಾಲಾನಂತರ, ತೇ ಕಾಲೇಜಾಚೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವೃತ್ತಿಕ ಸೇರ್ವತರಿ ತಾಕಾ ಜಾವ್ಕಾಶಿಲಿ ಪದವಿ ಎಲ್.ಟಿ. ಪರೀಕ್ಷಾ. ತೇ ಖಾತಿರ ತಾಣೆ ಮದ್ರಾಸಾಕ ವಸ್‌ಕಾ ಪಳ್ಳೆ. ತೆದನಾ ತಾಗೆಲಿ ಬಾಯ್ಲ್ ಗುರ್‌ವಾರ್ ಆಶಿಲಿ (ಗುರ್ಭಿಣಿ) ದೋಗ ಜನ ಚೆರ್ಡುಂವ, ಯೆಕ್ಲೊ ಪಾಂಚ ವರ್ಸಾಚೊ, ಆನೆಕ್ಲೊ ದೋನಿ ವರಸ ಪ್ರಾಯೆಚೊ. ಸಂಸಾರ ಸಮೇತ ಕಣ್ಣಾನುರಾವರೇಕ ಬಯ್ಲಾ ಗಾಡ್ಯೇರಿ ಆನಿ ದೋಣ್ಯೇರಿ ಗೇಲಿಂಚಿ ತ್ಥಂಯಿ ತಾನು ರೈಲಾರಿ ಮದ್ರಾಸಾಕ ಪ್ರಯಾಣ ಮುಕಾರ್ಶಿಲೆ. ಮದ್ರಾಸಾಂತು ಹಾಂಗೆಲೆ ಸಾವ್ಲಾಕ, ರಾವ್ಕಾಕ, ಪಂಜೆನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೇಚೆ ಜನಾಲೆ ಒಟ್ಟುಕ ಜೊಡಪ ಘೇತ್ಲೆ. ಏಕ ಮೆಸ್ ಕರ್ನು ರಾವ್ಲೊ. ಬಾಯ್ಲ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಘೇವ್ನು ರಾವ್ಕಾಕ ಮಸ್ತ ಕಷ್ಟ ಜಾಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ವಗೀ ನಂವ್ ಮ್ಹೆನೆ ಭಿತರೀಚಿ ತಾಣೆ ಎಲ್.ಟಿ. ಪದವಿ ಪೂರೈಸುನು ಮಂಗಳೂರಾಕ ವಾಪಾಸ್ ಆಯ್ಲೊ. ಅಂತೂ ಮಂಗಳೂರ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಸಾಠಿ ರುಪಯಿೊ ಪಗಾರಾಕ ಸಹ ಅಧ್ಯಾಪಕಾಲೆ ಕಾಮ ಖಾತ್ರಿ ಜಾಲೆಂ.

ಮಂಗ್ಳೂರ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಾಂತು ಆಸ್ತನಾಚಿ ಪಂಜೆಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ವಾವ್ರ ವಾಡ್ಲಾ. ಬಂಕಿಮ ಚಂದ್ರಾಲೆ ಕಾದಂಬರಿ, ಜೆ.ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯಾಲೆ ಕನ್ನಡಾಕ ರೂಪಾಂತರ, ಚ.ವಾ.ಸು. ದೇವಯ್ಯಾಲಿ ಆರ್ಯಕೀರ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ನಂವೆ ನಂವೆ ಗ್ರಂಥ ಪಂಜೆ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಹಾಡ್ತಲೊ ದಾಲೊ. ಪಂಜೆಲೆ ಅಸಾಧಾರಣ ಅಭಿನಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಕ ಎಕ್ ಚಾಂಗ ಅವಕಾಶ ಮೆಳ್ಳೊ ಕಂಯ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಚೊ ಗವರ್ನರ್ ಲಾರ್ಡ್ ವೆನ್‌ಲಾಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಲ್ಯಾನ ಇಂಗ್ಲೀಷಾಂತು ಭಾಷಾಂತರ ಕೆಲೆಲೆ ಚಂದ್ರಹಾಸ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊರ್ಚಾಕ ವ್ಯವಸ್ಥ ಜಾಲ್ಲಿ. ತಾಂತು ಥೋಡೆ ಸಾರಸ್ವತ ಮಹನೀಯಾನೀ ಅಭಿನಯ ಕೆಲಾಂ. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾನ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಲೆ ಪಾತ್ರ ಮನೋಜ್ಞ ದಾವ್‌ನು ಅಭಿನಯ ಕೆಲೆ. ತಾಕಾ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಶಂಸಾ ಅಭಿನಂದನ ಮೆಳಿ. ಮುಕಾರಿ ಪಂಜೆಕ ನಾಟಕಾಂತು ಭಾಗ ಘೇವ್ಚಾಕ ಅವಕಾಶ್ ಮೇಳ್ನಿ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ, ತಾಗೆಲ್ಯಾ ಪಾಠಾಂತು ಕಾವ್ಯ ವಾಚನಾಂತು ತೇ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾತಾಶಿಲೆಂ.

ಸೃಜನ್ ಶೀಲ್ ಪಂಜೆ : ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಚೆ ಚಾಂಗ ಜ್ಞಾನ ಪಂಜೆಕ ಆಶಿಲೆ ನಿಮ್ತಿ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ದೋನಿ ಭಾಷೆಚೆ ಮಸ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯ ತಾಣೆ ವಾಚುನ್ ಘೆತ್ಲಾ. ತೆದ್ನಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚೆ ಪ್ರಚಾರ ಮುದ್ರಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೋರ್ನು ಪ್ರಕಾಶನ ಕರ್ತಚಿ ಆಶಿಲೆ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಾಚೆ ಮುಖೇಲಾಂಕ ತಸ್ಸಲೆ ದೋನೀ ಭಾಸ ಕಳ್ಳೆಲೆ ಬರವ್ಪಿ ಜಾವ್‌ಕಾಶಿಲೀಂಚಿ. ಹಾಜೆನ್ ಪಂಜೆಕಯ್ ಮಸ್ತ ಉಪ್ಕಾರ ಜಾಲ್ಲಾ. ಪಂಜೆ ಜರ್ಮನಿ ತಾನು ಆಯಿಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ ಪರಿಜ್ಞಾನ ದಿವ್ಚಾಕ

ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲೆ, ಮಾತ್ರ ನ್ಹಂಯ್ ತಾಜ್ಜೆನ್ ಪಂಜೆಲೆ ಶಿಕ್ಷಣೆ ಕ್ಷೇತ್ರಾಚೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿೊ ಜಾಲ್ಲಿ. ತಾಂಗೆಲೆ ಕಿಂಡರ್ ಗಾರ್ಟನ್ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಳ್ಳೆ. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಾಚೆ ಚಾಂಗ ಶಿಕ್ಷಣೆ ಉಪಕರಣ ಚಿತ್ರಾಂ ನಕ್ಷಾ, ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರಿಸಾನ ಕೆಲೆಲೆ ಮೊಡೆಲ್....ಇತ್ಯಾದಿನ ಪಂಜೆಕಂಯಿ ಅನುಭವು ಮೇಳ್ಳ್ನ ಮುಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಕೊರ್‌ಚಾಕ ತಾಕಾ ಸಾಧ್ಯಜಾಲೆಂ.

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಾಚೆ 'ಸತ್ಯ ದೀಪಿಕೆ' ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಕನ್ನಡಾನ ಏಕ ಪತ್ರಿಕಾ ಭಾಯ್ರ ಹಾಡ್ತಾ ಆಶಿಲೀಂಚಿ. ತಾಂತು ಪಂಜೆನ ಸುರ್ವೇಕ ಬರ್ಯೆಲೆಲೆ ಕವನ (ಸುಮಾರ ೧೯೧೪) O Call my brother back to me (ಮುಂಚಿ ಮರಳಿ ತಮ್ಮನ ಕರೆಯವ್ವಾ ಆನಿ ಉತ್ತಮ ರಾಜ್ಯ) ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಕವನ ಹಾಂತು ಸುರ್ವೇಚೆ ಕವನ ತಾಗೆಲ್ ಭಾವಾನ ಗೆಲೆಲೆ ದುಃಖಾರಿ ಬರ್ಯೆಲೆಲೆ. ಹೆ ಕವನ ಶ್ರೀಮತಿ ಫಿಲಿಸಿಯ ಹೆಮನ್ಸ್ ಮ್ಹಣ್ತಲೇನ ಬರ್ಯೆಲೆಲೆ ಕವನಾಚೆ ಭಾಷಾಂತರ ಅಥವಾ ಅನುವಾದು. ಅಪರ ವಯಸ್ಕಾರಿ ತಾಗೆಲೆ ಥಾಕ್ಲೆ ಷತ್ತಾನ ಆನಿ ಇತರೆ ಜನಾನಿ ಹ್ಯಾ ಬದ್ದಲ ನಿಮ್ಗಿಲೆಲೆ ತೆದ್ನಾ ತಾಕಾ ಹಾಸಾಯ್ಲೊ ಕಂಯ್. ಹೇ ಸಕಡ್ ಕವನಾಚೆ ಮುಳಾಂತು ರಾವ್ ಮಂಗೇಶ್ ಪಂಜೆ ಅರ್ಥಾರಿ ರಾ.ಮ.ಪಂ. ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಾರಿ ತೊ ಬರಯ್‌ತಾಶಿಲೊ. ಸುಮಾರ ೧೯೦೦ ಇಸ್ವಿಂತು ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತು ಸುವಾಸಿನಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕಾ ಶುರು ಜಾತ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಲಿ ಪ್ರತಿಭಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಜಾವ್ಚಾಕ ಶುರು ದಾಲೆಲಿ. ತಿತ್ಲೊ ವೇಳು ವರೇಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತು ಲ್ಹಾನ್ ಕಾಣಿಯೊ ಮ್ಹೊಣು ನಾಶಿಲೀಂಚಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಪತ್ರಿಕೇಂತು ಪಂಜೆನ ಪೂಡೆ 'ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ' (೧೯೦೦) ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಏಕಿ ಕಾಣಿ ಬರಯ್‌ಲಿ. ತಾಜೆ ಮಾಗಿರಿ, 'ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ತಂದೆ' (೧೯೦೨) 'ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ತಂದೆಯ ಉಯಿಲು' (೧೯೦೩) 'ಕಮಲಾಪುರದ ಹೋಟ್ಲಿನಲ್ಲಿ' (೧೯೦೨) 'ಭಾರತ ಶ್ರವಣ' (೧೯೦೨) 'ವೈದ್ಯರ ಒಗ್ಗರಣೆ' (೧೯೦೨) 'ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ' (೧೯೦೩) ಅಶೆಂ ಮಸ್ತ ಕಾಣ್‌ಯೊ ಬರ್ಯೆಲೀಂಚಿ. ಹಾಜೆನ್ ಪಂಜೆಕ 'ಕನ್ನಡ ಲ್ಹಾನ ಕಾಣ್‌ಯೇ ಪಿತಾಮಹ್' ಮ್ಹೊಣು ಕೀರ್ತಿ ಯೆತಾ. ಹೇ ಪೂರಾ ಕಾಣ್ಯೇಂತು ವಿನೋದ ಆನಿ ಸಹಜತಾ ಆಶಿಲಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಪತ್ರಿಕೇಂತು ಮಸ್ತ್ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಣಿಯೊ ವರೆಕ ತಾಣೆ ಬರ್ಯೆಲೀಂಚಿ. ದುರ್ಗಾವತಿ, ವೀರಮಾತೆ, ಶೈಲಿನಿ, ಆನಿ ಪೃಥುಲಾ ಹೀ ಕಾಣಿಯೋ ವಾಚಕಾಂಕ ಮಸ್ತ್ ಖುಷಿ ದೀತ ಆಶಿಲಿಂ. ಭಾರತಾಚೆ ಬಾಯ್‌ಲೊ ಮಸ್ತ ತ್ಯಾಗಶೀಲ, ಧೀರ ಜಾವ್ನಾಶಿಲೀಂಚಿ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ, ಹೇ ಸರ್ವ ಕಾಣ್ಯೇಚೆ ಸಾರ. ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪಾರಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾವ್ನ ೧೯೫೭ ಇಸ್ವಿ ಭಿತ್ತರೀ ಆಟ ಪಟಿ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಘೆತ್ಲಾ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ, ತಾಜೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಮನಾವತ್ತಾ.

ಗದ್ಯ ಶೈಲಿಂತೂಯಿ ಪಂಜೆನ ಚಾಂಗ ನಾಂವ ಘೇತ್ಲಾಂ. ತ್ಯಾ ಕಾಲಾರ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಮೈಸೂರ ಕಡೆನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಠ ಜಾವ್ನ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಕನ್ನಡಾಕ ಮರಾಠಿ ಪ್ರಭಾವ್ ಆಶಿಲೊ. ಬಂಗಾಳಿ ಕಾಂದಬರಿಚೆ ಅನುವಾದಾಚೆ ನಿಮ್ತಿ ಕನ್ನಡ ಶೈಲಿಕ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭಾವ ಪಳ್‌ಲೊ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಾಜುನು ಸರಳ ಆನಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವ್ನ ಕನ್ನಡ ಬರೋಚೆ ಶೈಲಿ ಮಂಗ್ಳೂರ ಕನ್ನಡಾಕ ಆಯ್ಲೆಂ. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ ರಾಯಾನ ಎಲ್ತಾನ್

ಪೆಲ್ಯಾನ್ ಆಸ್ಸೆ ಸಕಟ ಪ್ರಭಾವ ಜೇರ್ಣ ಕೋರ್ನು ಘೇವ್ನು ಸರಳ ಕನ್ನಡಾಂತೂಚಿ ಬೊರೊವ್ನೆ ವೃತ ಧರ್ಲೆ.

ಪಂಚೆಲೆ ಮಸ್ತ ಕವನಾಂ ಸುವಾಸಿನಿಂತೂಚಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲಿಂಚಿ. ತಾಂತು ಭೀಷ್ಮ ನಿರ್ಯಾಣ (ಮತ್ತೇಭ ವಿಕ್ರೀಡಿತ ೧೯೦೨) ಚಂದ್ರೋದಯ (ವೃತ್ತಬದ್ಧ ಕವನ ೧೯೦೨) ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿ (ವೃತ್ತಬದ್ಧ ಕವನ ೧೯೦೩) ಕಮಲ (ಮತ್ತೇಭ ವಿಕ್ರೀಡಿತ ೧೯೦೨) ಕಬ್ಬಿಣದ ಬುದ್ಧಿವಾದ (೧೯೦೨) ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾಜಿತನಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪ್ರಲಾಪ (ಚತುಷ್ಪದಿ ೧೯೦೧) ಹಿಂ ಪೂರಾ ತ್ಯಾ ದಿಸಾಂತು ತಾಕಾ ಬಾಂಗ ನಾಂವ ಹಾಳೆಲಿಂ ಕವನಾಂ. ಸುಮಾರ ೧೯೦೩ ಇಸ್ವಿಂತು ಸುವಾಸಿನಿ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾ ರಾವಿಲೆ ತೆದ್ನಾಂಚಿ ತಾಗೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕಾಣಿಯೊ ಬೊರೊವ್ನೆಯಿೊ ರಾವ್ಲೆ. ಮುಕಾರಿ ಲ್ಯಾನ್ ಚೆರ್ಡುವಾಂಲೆ ಕಾಣಿಯೊ ಬೊರೊವ್ಯಾಕ ತಾಣೆ ಸುರ್ ಕೆಲೆಲೆಂ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಾಚೆ ಸಂಪರ್ಕಾನ. ಹಾಜೆ ನಿಮ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಾಕ ಮಸ್ತ ಲಾಭ ಜಾಲೆಂ.

ಪಂಚೆಲೊ ಥೋಡ ಸಂಸಾರ ನಿಭಾಯ್‌ಸುಚಾಕ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಾ ತಾನು ತಾಕಾ ಯೇಕ ಉಪವೃತ್ತಿ ಮೆಳ್ಳಿ. ಬಾಸೆಲ್‌ಮಿಶನಾಚೆ ಸತ್ಯದೀಪಿಕೇಂತು ಲಘು ಪ್ರಬಂಧ (Light Essay) ಬೊರೊಚೆ ಪದ್ಧತಿ ಕನ್ನಡಾಕ ಆಯ್ಲಿ. ತೀ ಕೀರ್ತಿ ಪಂಚೇಕ ಆಸಾ. ತಾಣೆ ಬರೈಲೆಲೆಂ ಹರಟೆ ಸ್ಥ, ಸಾತ ದಶಕಾ ಮಾಗಿರಿಯಿ ಜನ ವಾಜಿತಾಶೀಲಿಂಚಿ. ಆತಾಂಯ್ ತೀಂ ವಾಜುಚೆ ತಸಲೆ ಆಸತಿ. ಆಪ್ಣ್ಯಾಕ 'ಹರಟೆಮಲ್ಲ' ಮ್ಹೊಣು ತೋ ಆಪೋವ್ನು ಘೇವ್ನು ತ್ಯಾ ಕಾಲಾಂತು ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯಾರಿ ಮಸ್ತ ಘರ್‌ಡಿ ಬರಯ್‌ತಾಶಿಲೊ. ಹೇ ಥೋಡೆ ಜನಾಲೆ ಮನಾಕ ಕೊಂಕಿಲಲೆ ಮ್ಹಣ್ಕೆ ಜಾವ್ನು ಕೋಪುಯಿೊ ಹಾಡ್ಯೆ ಶಾಶಿಲೊ ಕಂಯ್. ಸತ್ಯದೀಪಿಕೇಂತು ಪಂಚೆನ ಅನೇಕ ಘರ್‌ಡಿ ಬರಯ್‌ಲಾಂ ಸುಮಾರ ೧೯೫೨ ಇಸ್ವಿಂತು, ಶ್ರೀ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈನ ಸಾಂಗಿಲೆ ತಶೆಂ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತ್ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಂಯಿ ಅಖ್ಯಾ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತು ವರೇಕ್ ಅಸಲೆ ಘರ್‌ಡಿ ನಾಶೀಲಿಂ. 'ಹಲ್ಲಿ' 'ಬಂದಣಿಗೆ' ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಾರಿ ರಸಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನು ಹರಟೆಮಲ್ಲ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ನಾಂವಾರ್ ತೋ ಬರಯ್‌ತಾಶಿಲೊ. ನಂತರ 'ಕವಿಶಿಷ್ಯ' ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ನಾಂವಾರ್ ಕವನ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರಯ್‌ತಾಲೊ. ಸಂ.ಭ್ರಾಂ. ತಂ. ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ನಾಂವಾರಿಯ್ ತಾಣೆ ಬರಯ್‌ಲಾ ಚೆರ್ಡುಂವಾಲೆ 'ಮಿನುಗೆಲೆ ಮಿನುಗಲೆ ನಕ್ಷತ್ರಾ' 'ಮರಳಿ ತಮ್ಮನ ಕರೆಯವ್ವಾ' ಇತ್ಯಾದಿ ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ಅನುವಾದಿತ ಕವನಾನಿಂಮ್ತಿ ಪಂಚೇಕ ಬಾಂಗ ನಾಂವ ಆಯ್ಲಾಂ.

ಪಂಚೇಕ ಮುಕಾರಿ ಮಂಗಳೂರ ರೇಂಜಾಚೆ ಸಬ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜಾವ್ನು ನೇಮಕ ಜಾಲೆಂ. ಹೇಚಿ ವೇಳೇರಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಚೆ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ತಾಕಾ ಜಾಲೆ. ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನು ತಾಗೆಲೆ ದೋಗ ಭಾಂವ್ಡ ಮೆಲಿಂತಿ. ತಾಂತು ರಾಘವೇಂದ್ರ ಮ್ಹಣ್ತಲೊ ಯೆಕ್ಲೊ ಭಾವು ಪಂಚೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಕ ವಿಶೇಷ ಲಾಗುನ್ ಆಶಿಲೊ. ಪಂಚೇಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಪೂರಾ ತಾಕ್ಕಾ ಮೆಳ್ತಶಿಲಿ. ಪಂಚೆಲೆ ಮನಾಕ ಅನುಸರ್ನುನು ತಾಗೆಲೆ ಮನ ಆಶಿಲೆ ಪಂಚೇಕ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲೆಲೆ ಪೂರಾ ತಾಕಾ ಕಳ್ತಾಶಿಲೆ. ಅಣ್ಣಾ ಬರ್ಶಿ ಚದುರಂಗ, ಚೆಸ್ ತೋ ಖೆಳ್ತಾಶಿಲೊ. ತೋ ಅಕಾಲಾರಿ ಮೆಲೊ. ಹೀ

ಸಂಗತಿ ಪಂಜೆಲಿ ಆವ್ನನ ತೇ ಘರ ಸೋಣೆ ವಚ್ಚೆ ಪೂಡೇ ಚಿ ಚಲೆಲೆಂ. ತಾಕಾ 'ಅಗದ' ಮ್ಹೊಣು ಸಕ್ಕಾನಿ ಆಪೊ ಚಾಶಿಲೊ. ಹ್ಯಾ ಭಾವಾಲೆ ಮರಣ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ ರಾಯಾಕ ಹೋಡ ಪೆಟ್ಟುಶೆಂ ಜಾಲೆಂ. ಏಕ ಕಡೇನ ವ್ಯಕ್ತೀಶಃ ದುಃಖ, ಆನೇಕ ಕಡೆನ ಮಂಗ್ಳೂರಾ ತಸಲೆ ಪೆಂಟ್‌ಗಾಂವಾಂತು ಸಂಸಾರ ಚಲೊಸುಚಾಕ ತಾಣೆ ಪಾವ್ಕಾ ಆಶಿಲೆ ಕಷ್ಟ. ಜಾಲ್ಯಾರಿಯ್ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಕ ಮಸ್ತ ಜನಾನಿ ಧೈರ್ಯ ದಿಲ್ಲೆಂ. ತೇ ದುಃಖ ತಾಕಾ ಮಸ್ತ ಕಾಲವರೇಕ ಆಶಿಲೆ. ತಾಗೆಲಿ ಸಹನಾಶಕ್ತಿ ಮಸ್ತ ವ್ಹಡಿ. ಕಶೀ ಪುಣಿ ಕೋರ್ನು ಆಪ್ಲ್ಯಾನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾವ್ಕಾ. ನ್ಯಾಯಾರಿ ಚೋಲ್ಕಾ ಆನಿ ಆಪ್‌ಣ್ಯಾಲೆ ಬಂಧು ಬಾಂಧವಾಂಕಯಿಂ ಒಟ್ಟುಕ್ ರಾಕನು ಹೋರ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣ್‌ಚಿ ತಾಗೆಲಿ ವ್ಹಡಿ ಆಶಾ ತೀ ತಾಣೆ ಚೋಲೊಸುನು ಹಾಳ್ಯಾ.

ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತ್ ಮಂಗ್ಳೂರ್ ರೇಂಜಾಚೆ ಸಬ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜಾವ್‌ನಾಶಿಲೆ ಪಂಜೆಕ ಕಾಸರಗೋಡ ಪ್ರದೇಶಾಕ ವರ್ಗು ಕೆಲೊ ಲ್ಹಾನ್. ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಪಾಠ ಶಿಕೋಚಾಕ ಪಂಜೇಕ ಕಿತ್‌ಲಿ ಆಶಾ ಆಶಿಲೀ ಮ್ಹೊಣು ತಂಯ್‌ವರೇಕ ಕಳ್ತಾ. ಲ್ಹಾನ್ ಚೆರ್ಡುಂವಾಲೆ ಪಾಠಾಂತು ವಾಜಾಚೆ ಬೊರೋಚೆ, ಲೇಕ ಕೊರ್ಚೆ ಹೇ ವಿಷಯಾಂತು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನಾಚೆ ಮುದ್ರಣಾಲಯಾ ಸಾಂಗಾತಿ ತಾಕಾ ಆಶಿಲೆ ಸಂಪರ್ಕಾ ನಿಮ್ತಿ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಶಿಕೋಚೆ ವಿಷಯಾಂತ್ ಚಾಂಗ ಸುಲಭ ವಿಧಾನ ಚಾಲ್ತಿ ಹಾಡ್‌ಚಾಕ ತಾಕಾ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲೆಂ. ಖೇಳ್ ಖೆಳ್ಚೆ, ಪದ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಅಶಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಏಕ ಖುಷೀಚೆ ಪ್ರಸಂಗ ಕೋರ್ನು ಆನಿ ಅಧ್ಯಾಪಕಾಂಕ ಹ್ಯಾ ವಿಧಾನಾರಿ ತರಬೇತಿ ಕೊರ್ಚೆ ಪಂಜೆಲೊ ಉದೇಶ್ ಆಶಿಲೊ. ಆಶೆಂ ಕೆಲೆಲೆ ನಿಮಿತಿ ಪ್ರತೀ ದೀಸ ಸಕಾಳಿ ಶಾಳೆಕ ಯೆವ್ಚೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಶಾಳೆಕ ಯೆವ್ಚಿ ಉಮೇದಿ ಚಡತ್ ಆಯ್ಲಿ. ಖೇಳು ಆನಿ ಶಿಕೋಚೆ ಹೇ ದೋನೀಯ್ ಜರ್ಮನೀವಾಲೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವಿಧಾನ. ಪದ್ಯ ರಚನ ಕೊರ್ಚೆ, ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ತೇ ಸಾಂಗೋನು ದೀವ್ನು, ನಾಂಚೊಚೆ, ಖೆಳೋಚೆ ಹ್ಯಾ ರಿತಿರಿ ಪಾಠಾಚೆ ವಿಷಯ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ನು ಮುದ್ರಣ ಕೊರೊಚೆ, ಆನಿ ತೇ ಪ್ರಚಾರಾಕ ಹಾಡ್ಚೆ ಹೀ ಏಕೀ ನವೀ ರೀತಿ ಜಾಲ್ಲಿ. ಪದ್ಯಾ ಧಾಟಿ ಪೂರಾ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪದ್ಯಾಚೆ ಲಯಾ ಮ್ಹಣ್‌ಕೆಚಿ ಆಸ್ತಲೆಂ. ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ರಮು ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೋಕಾಂಕ ಸಮ ದಿಸನಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿಯಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ ರಾಯು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯಾಲೆ ನಂವೆ ವಿಧಾನಾಕ ಕಿತ್ಲೆ ಚಾಂಗ ರೀತಿರಿ ಆಕರ್ಷಕ ಜಾಲ್ಲೊ ಮ್ಹೋಣು ಖುಷಿ ಜಾತಾಶಿಲಿಕಯ್. ತಾಗೆಲೆ ಹ್ಯಾ ದೃಷ್ಟಿಕ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ತಂತ್ರಾಕ, ತಾನಿವೆರೇನ್ ಸಹಾಯ ಕೆಲೊಕಯ್ಂ.

ಕಾಸರಗೋಡಾಂತು ಚೆಲ್‌ಯೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ರಾವ್ಪೂಂಕ್ ಚಾಂಗ ಜಾಲೆ. ತ್ಹಂಯ್ ತಾಣೆ ಆಟ (೮) ವರ್ಸ ಖುಷೇನ ಕಾಳಿಂಚಿ. ಕಾಸರಗೋಡ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಶನಾಲಾಗಿ ಆಶಿಲೆ ವಿಶಾಲ ತೋಟ ಆನಿ ಯೇಕ ಹೋಡ ಘರ, ರಾವುಂಕ ಮೆಳೆಂ. ತ್ಹಂಚೆ ದೀಸ ತಾಗೆಲೆ ಸುಖಜೀವನಾಚೆ ದೀಸ. ತಾಗೆಲಿ ಚೆರ್ಡುಂವಯ್ ವಾಡ್ಲಿಂಚಿ. ತಾನ್ನಿ ಪೂರಾ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜಾವ್ನು ವಗೀಚಿ ಬರೇ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಯಿ ಜಾಲಿಂಚಿ. ತಾಗೆಲೊ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡೊ ಚೆಲೊ ಮುಕುಂದ್ರಾಯು, ಸುರ್ವೆಕ ಜಮಶಡ್ ಪುರಾಂತ್, ಮಾಗಿರಿ ಭಿಲ್ಯಾಂತು ಆಶಿಲೊ. ಮಾಗಿರಿ ಪುಣೆಕ ಯೇವ್ನು ರಾಬ್ಲೊ. ದುಸ್ರೊ ಚೆಲ್ಲೊ

ಗೋಪಾಲರಾಯು ಹೈದ್ರಾಬಾದಾಂತು ಸಂಸಾರ ಕೋರ್ನು ರಾಬ್ಲೊ. ತೋ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಜಾವ್ನು ವಗೀಚಿ ತೇ ಉದ್ಯೋಗಾಂತು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಾಕ ಪಾವ್ಲೊ. ತಿಸ್ರೊ ಪೂತು ರಾಮರಾಯು ಚಾಂಗ ರಸಿಕು. ಹಾಣೇಚಿ ಬಾಪ್ಪುರೆ ಬದ್ದಲ ಕನ್ನಡಾನ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಾನ ಬರಯ್ಲಾ. ಪಂಚೆಲಿ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡಿ ಧೂವ ಅನಸೂಯಾ ಮ್ಹಣ್ತಲೇಕ ಲಂಡನಾಂತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪದವೀಧರೆ ಜಾವ್ನು ಆಯ್ಲೆ ನ್ಹವರೆ ಒಟ್ಟೊಕ ವ್ಹಾರ್ಡಿಕ ದಾಲ್ಲಿ. ತಾನ್ನಿ ಬೊಂಬ್ಯಾಂತು ಘರ ಕೋರ್ನು ಆಶಿಲೀಂಚಿ. ಸಕ್ಡಾಪಶಿ ಸಾನಿ ಚೆಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಾ ರಾಮೇಶ್ವರ ರಾವ್ ಹಿವಯಿ ಹೈದ್ರಬಾದಾಂತು ಸುಖೀ ದಾಂಪತ್ಯ ಚಲೈತಾಶಿಲಿ.

ಇನ್ಸೆಪೆಕ್ಟರ್ ಜಾವ್ನು ಪಂಚೆ ಮಂಗೇಶರಾವ್‌ನ ಹಳ್ಳಿ ಗಾವಾಂಕ ಚಮ್ಕುನು ವಚ್ಕಾ ಆಶಿಲೆಂ. ಯೆಕಯ್ ಬೈಲಾ ಗಾಡ್ಯೇರಿ. ತೆದ್ನಾ ಪಂಚೆಲೊ ಸಾಂಗಾತಿ ಬಬ್ಬು ಪೈ ಮ್ಹಣ್ತಲೊ ಯೆಕ್ಲೊ ರಾನ್ಲೊ, ರಾಮನಾಯಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಲೊ ಹಸ್ತಕೂಯಿ ಆಶಿಲೆ. ಹಾನ್ನಿ ಆಕಯ್ರಿಚೆ ದೀಸ್ ತಾಯಿ ಪಂಚೆಲೆ ಒಟ್ಟೂಚಿ ಆಶಿಲೆಂಚಿ. ತಾಂಗೆಲೆ ಕಾಮಾ ಮಧ್ಯೆ ಪಂಚೆಕ ದೋಸ್ತ್‌ಶೆ ಆಶಿಲೆ. ಖಂಯ್ ಖಂಯ್ ಗೆಲೆಲೆ ತೆದ್ನಾ ಕಸ್‌ಕಸ್‌ಲಿ ಸಂಗತಿ ಚೆಲಲಿ ಮ್ಹೋಣು ತಾನ್ನಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೋರ್ಚೆ, ಆನಿ ಪಂಚೆನ ಕೊರ್ಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾಂತು ಸಹಾಯ ಕೊರ್ಚೆ ಆಶಿಲೆ. ತ್ಯಾ ದಿಸಾಂತು ಪಂಚೆನ ಬರಯ್ಲೆಲೆ ಮಸ್ತ ಪದಾಂ ತಾನ್ನಿ ಉಗ್ಡಾಸಾ ದವೋರ್ನು ಘೆತ್ತಿಲೆ. ಲೋಕವೇದ, ಗೀತಾಂ, ಕಾಣಿಯೊ, ಗ್ಯಾದಿಯೋ ಹಾನ್ನಿಂಯ್, ಪಂಚೆ ಸಾಂಗಾತಿ ಕರ್ತಾಶಿಲೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ್ ಕ್ರಮಾಂತು ಸುಧಾರಕ್ ಜಾವ್ನಾಶಿಲೊ ಎ.ಜೆ. ಬೌರ್ನ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೇಕ ಆಯ್ಲೊ. ಪಂಚೇನ ತಾಗೆಲಿ ವಾಟ ಧರ್ಲಿ. ಆಮ್ಗೆಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಕ ಎ.ಜೆ. ಬೌರ್ನಲೆ ವಿಧಾನ ಘೇತ್ಲ್ಯಾರಿ ಆಮ್ಗೆಲೊ ಶಿಕೋಚೆ ಕ್ರಮು ಸುಲಭ ಜಾತ್ತಾ. ಶಿಕಯ್ತಲ್ಯಾಂಕಯಿ ಮಸ್ತ ಶ್ರಮು ಊಣೆ ಜಾತ್ತಾ, ಶಿಕೋವ್ಚೆ ಕ್ರಮಾಚೆ ಶ್ರಮು ಊಣೆ ಜಾವ್ನು ಶಿಕ್ಷಣೆ ವೇಳು ವರ್‌ತಾ ತೇ ತಾಜೆಂ ವಿಶೇಷ್. ಕಾಸರಗೋಡ್ ವಿಭಾಗಾಂತು ತಾಣೆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜಾವ್‌ನಾಶಿಲೆ ತೆದನಾ ಒಟ್ಟೊಕ ಏಕ ತಾಲೋಕ ಪ್ರದೇಶ ತಾಗೆಲೆ ವಿದ್ಯಾದಿಕಾರಾಕ ಆಯ್ಲೆಂ. ಥಂಚೆ ಸಕಡ್ ಶಾಳೆಂಕ ವತ್ತಾಶಿಲ್ ತೆದನಾ ಹಳ್‌ಹಳ್ಳೆಂತ್ ಭಿತ್ತರಿ ಆಶಿಲೊ ಮಲೇರಿಯಾ ತಾಪು ಪಂಚೆಕಯಿ ಆಯ್ಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ತಾಣೆ ಔಷಧೋಪಚಾರಾನ, ದೃಢ ಮನಾಚೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೇನ ತೇ ತಾಪಾಕ ಧಾಂವ್ಡಾಯ್ಲೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಳಾ ಬೋಧನ ಕ್ರಮಾಂತು ಬದ್ಲಾವಣ ಹಾಡ್‌ಚಾಕ ತಾಕಾ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲೆ. ಥಂಚೆ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಚಾಂಗ್ ರೀತಿರಿ ಪಾಠ ಶಿಕೊವ್‌ನು ತಾಂಗೆಲೆ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಾಕ ತೋ ಪಾತ್ರ ಜಾಲೊ. ಸ್ಕೂಲಾಚೆ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗಾನಿ ಶಿಕ್ಷಣೇಂತು ಚೊಲ್ಚೆ ಹೇ ಬದ್ಲಾವಣೆ ಪೂರಾ ಅರ್ಥ್ಯಸುನು ಘೆತ್ಲೆ. ಶಿಕ್ಷಣೆ ವಿಧಾನ ದುಸ್ರೆಜಾಲ್ಲೆ. ತೇ ವೇಳಾರಿ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗಾಚೆ ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಕ ಜಾವ್ನನಾಶಿಲೆ. ತಾಂಗೆಲೆ ಕಾಮ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶಿಕೈತಲ್ಯಾಲೆ ಚೂಕಿ ಸೊಡ್ದುಚೆ, ತಾಂಕಾ ಟೀಕಾ ಕೂರ್ಚಿ, ವೆಗಳೆವೆಗಳೆ ರೀತಿರಿ ತಾಂಕಾ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿವ್ಚಿ. ವಿಚಾರಣ ಕೊರ್ಚೆ....ಅಶಿಂ ಚಲ್ತಾ ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಪಂಚೆನ ಯೆತ್ತರಿ ಸ್ಕೂಲಾಚೆ ಸಕಡ್, ಜನ ಪಂಚೇಕಚಿ

ರಾಕ್ಕಾ ಆಶಿಲಿಂ ಹ್ಯೋಚಿ ಮಸ್ತ ಉಮೇದೀರಿ ಪಾಠ ಕರ್ತಾಶಿಲೊ. ಪದ್ಯ ಸಾಂಗ್ಚೆ , ನಾಂಚೆ ಖೆಳ್ಚೆ, ಕಾಣಿಯ್ಯೊ ಸಾಂಗ್ಚೆ ..ಅಶಿ ಶಾಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಬದ್ದಚೀ ಖುಷೀಚೆ, ಜಾಲ್ಲೆ ಪಂಚೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಕ ಪೂರಾ ಕಡೆನ ಸ್ವಾಗತ ಮೆಳೆಂ. ಶಿಕೈತಲ್ಯಾಂಕ ಪಂಚೆಲೆ ಮಾರ್ಗ್ ಆದರ್ಶ್ ಜಾಲೆ. ತೂಂ ಮ್ಹೋಣು ಸಂಭೋಧನ ಕೋರ್ಕಶ್ಶಿಲೆ ಅಧ್ಯಾಪಕಾಂಕ 'ತುಮ್ಮಿ' ಮ್ಹೋಣು ಆಪ್ಪಯ್‌ಲೆಂ. ಚೆಡ್ರುವಾಂಲೆ ಸಂಗಾಂತು ಗೋಡ್ಸ್ಯಾಣಿ ಆಸಾ, ಸುಖಿ ಆಸಾ, ಚೆಂದಾಯ್ ಆಸಾ, ಮ್ಹೋಣ್ ಪಂಚೆನ ದಾಕೊನು ದಿಲ್ಲೆ. ಹಾಜೇನ ತಿತ್ಲವರೆಕ ಸ್ಥಳೀಯ ವರ್ಗಾನ ಆನಿ ಖಾಸಗಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿನ ಧರ್ಲೆಲಿ ವಾಯ್ಟ್ ವಾಟ ಸಪುಸ್ಸಿನಫೈತಿಲೆ ಶ್ಚೆ ಸರ್ಕಾರಾನ ದಿವ್ಚೆ ಅನುದಾನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳೀಚೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆನಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನಿ ಖಾವ್ಚೆಶಿಲೆ, ತೆಂವೈ ಸೊಳ್ಳೈ. ಪಂಚೆಲ್‌ನಿಮ್‌ತಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗಾಂತು ಆಮ್‌ಕಾಯಿೊ ಸಮಾಜಾಂತು ಏಕ ಸ್ಥಾನ ಆಸಾ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ದಾಲ್ಯಾರಿ, ಥೊಡೆ ಕಡೆ ಪಂಚೆಲೆ ಅಧಿಕಾರಾಕ ಯೇನಾ ನಾತಿಲೆ ಸ್ಕೂಲ್ ಚಲಾಯಿತಾ ಆಶಿಲೆ ಮುನ್ಸಿಪಾಲ್ಟೀಚೆ, ತಾಲೋಕಾ ಬೋರ್ಡಾಚೆ, ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ ಪೂರಾ ತಾಂಗೆಲೆ ಪ್ರಭಾವಾನ ಪಂಚೆಕ ಊಲಟ್‌ರಾಬ್ಲೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಚೆ ಅಧಿಕಾರಿನ್ ವರೆಕ ತಾಂಗೆಲೆ ವಯ್ಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ ಶಿಕೋನು ದಿಲೆ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾನಿ ಪೂರಾ ಪರಿಶೀಲನ ಕೆಲೆ ಮಾಗಿರ್ ಪಂಚೆಲೆ ವಿಧಾನಚಿ ಯೋಗ್ಯ್ ಮ್ಹೋಣು ಸರ್ವಾಂಕ ಕಳೆಂ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೆಲೆ ವಿರೋಧಿಂಗೆಲೆ ಪ್ರಭಾವಾಚೆ ನಿಮಿತಿ ಮಂಗೇಶ ರಾಯಾಕ ಮಂಗ್ಳೂರ್ಚೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕಾಲೆ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಾಚೆ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ವರ್ಗದಾಲೊ. ಪರೋಕ್ಷ ಜಾವ್ನು ಪಂಚೆಕ ಹೇಂ ಚಾಂಗ ಅವಕಾಶ ದಿಲ್ಲೆಲ್ ಮ್ಹಣ್ಕೆ ಜಾಲೆ. ಆತಾ ತಾಕಾ ತ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲೇಚೆ ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸ್ಕೂಲಾಚೆ ಅಧ್ಯಾಪಕಾಯಿ ಶಿಷ್ಯ ಜಾವ್ನು ಆಂಯ್ಲಿ. ಹಾಜೆನ್ ಮಸ್ತ ಚೆಡ್ರುವಾಂಲೆ ಶಿಕ್ಷಣೇಂತು ಪಂಚೆಲೆ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಧಾನ ಹಾಡ್ಕಾಕ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲೆ. ಹಾಗೆಲೆ ಸ್ಕೂಲ ಯೇಕ ಆದರ್ಶ ಸ್ಕೂಲ. ಖೇಳು ವಿರಾಮು ತೆ ಸ್ಕೂಲಾಚೆ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವ. ಖೆಳ್‌ತಾ... ಖೆಳ್‌ತಾ... ಪಾಠ ಶಿಕ್ಚೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಥಂಯಿ. ಆಶಿಲೆಂ ವೆಗ್‌ಳೆ ವೆಗ್‌ಳೆ ಫುಲ್ಲಾ ಝಾಡ, ಖೆಳ್ಳೊ ಸಾಮಾನು, ಚಿತ್ರ, ನಕ್ಷೋ, ಪಾರ್ವೊ, ಕೀರು, ಅಶೆಂ ಘರ್‌ಕಡೆ ಪೊಸುಚೆ ಪ್ರಾಣ್ಯೊ ಆಶಿಲೀಂಚಿ. ತಿತ್ಲವರೆಕ ಅಧ್ಯಾಪಕಾಲೆ ಅವಶ್ಯ ಸಂಗಾತಿ ಜಾವ್ನಾಶಿಲೆ ಬೇತ ದೂರ ಜಾಲೆಂ. ಚೆಡ್ರುವಾಂಲೆ ಶಿಕ್ಷಣೇಂತು ಕಾಣ್ಯೇಂಕ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ ತಾಣೆ ದಿವಯ್‌ಲೆ. ಹಾಜೆನ ಶಿಕ್ಷಣೆ ಕ್ರಮು ಮಸ್ತ ಆಕರ್ಷಕ ಜಾಲ್ಲೊ.

ತಿತ್ಲವರೆಕ ಆಸಲೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಬದ್ಲಜಾವ್ನು ಪಂಚೆನ ಬರಯಿಲೆ ಪದಾಂ, ಕಾಣಿಯೊ ಚಾಲ್‌ತಿಕ ಆಯ್ಲಿಂಚಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವ್ನು ಖಂಚೆಯ್ ಗೋಷ್ಟಯ್ ಖುಷಿಚೆ, ಉತ್ಸವಾಚೆ ಪ್ರಸಂಗ್‌ಶೆ ಜಾವ್ಚೆ ತಶೆಂ ತಾಣೆ ಪ್ರಯತನ್ ಕೆಲೆಂ. ಮಸ್ತ ಫೂಡೆ ಸಮಾಜಾಂತು ಉಪೇಕ್ಷಿತ ವರ್ಗಾಚೆ ಚೆಡ್ರುಂವ್, ಇತರ ಮುಖಾವಯ್‌ಲ್ಯಾ ವರ್ಗಾಚೆ ಚೆಡ್ರುವಾಂಲೆ ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಸಮಾನ ಜಾವ್ನು ಆಸ್‌ತ್ಲಿಂಚಿ. ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಾಚೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಸವಾಚೆ ವೇಳಾರಿ ತರಬೇತಿಕ ಆಯಿಲೆ ವಕ್ಲಾಂ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆ ಕರಾನ ಪಂಚೆನ ತಾಣೆ ಬರಯಿಲೆ 'ಹೊಲೆಯನ ಹಾಡು' ಮ್ಹಳೆಲೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪದ ಮ್ಹಣಯ್‌ಲೆ. ತಾಂತು ವಾಪರ್ಲೆಲೆಂ 'ಉಳ್ಳಯ್ಯಾ' (ಆಶ್ಶಿಲೊ) ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಶಬ್ದಾಕ

ದುಡ್ಡು, ಪದವಿ, ಸ್ಥಾನ ಮಾನ. ಆಶಿಲೊ ಮ್ಹೊಣು ಅರ್ಥು. ನಾತ್ತಿಲೋ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಶಬ್ದಾಚೊ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥು. ತೆಂ ಪಣ ವಯ್‌ಲೆ ವರ್ಗಾಚೆ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಾಕ ಕೆಲೆಲೆ ವಿನಂತಿ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯಿ ಏಕ ಭಿಷ್ಟಾಪಣ. ಸಮಾಜಾಚೆ ಉಪೇಕ್ಷಿತ ಲೋಕಾಕ ಮೇಳ್ಕಾ ಜಾಲೆಲೆ ದೀನಾಶಿ ರಾಬ್ಲ್ಯಾರಿ, ಯೆಕ್ಕೈ ಮೇಳ್ಳಾಶಿ ಕೆಲ್ಯಾರಿ, ಕಸಲೆ ಅನಿಷ್ಟ ಜಾಯ್ತ್ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ವಿವರ ಜಾವ್ನು ವರ್ಣನ ಕೆಲೆಲೆ ಪದ. ಅಶಿ ತೇ ವೇಳೇರಿ ತ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೇಂತು ಉಟಾನು ದಿಶ್ಚೆ ತಸಲೆ ಲಕ್ಷಣ ಮಳ್ಳ್ಯಾರಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗಾಂತು ಜಾತ್, ಕಾತ್ ವರ್ಗಭೇಧ ಅಸಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ಪೂರ್ತಿ ರಾಬ್ಲಿ. ಪಂಜೆಲ ವಟೂಚಿ ತೇ ವೇಳೇರಿ ಖ್ಯಾತ ಉಳ್ಳಾಲ ಮಂಗೇಶ ರಾಯು ತಾಗೆಲ್ ಹಾತಾಕ ಹಾತು ದೀವ್ನು ಕಾಮ ಕರ್ಥಾಶ್ಶಿಲೊ. ತಾನ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕ್ರಮಾಂತು, ಶಿಕ್ಷಣೇಂತು ಸುಧಾರಣ ಹಾಳ್ಳಿ. ತೋ, ಪಂಜೆ ಆನಿ ತಾಗೆಲ್ಯಾ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕಾ ನಿಮಿತ್ತಿ ತೊ ಚರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೊ ನಾಂವ್ ಪಾವ್ಲೊ.

ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಡಳಿ : ಮಂಗ್ಳೂರ್ಚೆ ಕೊಡಿಯಾಲ ಬೈಲಾಂತು ಆಶಿಲಿ. ೧೯೨೧ ಹೀ ಏಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂಡಳಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರ ಸಂಸ್ಥಾ ದಾವ್ನು ಪಂಜೇನ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲೆಲಿ. ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನು ಚೆರ್ದುಂವಾಲೆ ಪುಸ್ತಕ, 'ಒಡೆಮಾಲ್ ಕಾಣಿಯೊ',ಹೇ ಸಕ್ಕಡ ಪ್ರಕಟಣ ಕೊರ್ಚಾಕ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲ್ಲೆಲಿ ಸಂಸ್ಥಾ. ಉಳ್ಳಾಲ ಮಂಗೇಶರಾಯು, ಮಾಬೆನ್ ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೆ ಇತರ ಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಚೆ ಲ್ಹಾನ ಲ್ಹಾನ ಪ್ರಾಯೇಚೆ ಆನಿ ಇತರೇ ನವೆ ಬರಯ್‌ತಲ್‌ಯಾಂಕ ಆನಿ ಶಕ್ತಿ ಆಶಿಲ್ಯಾಂಕ ಮೊರೊಚಾಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೀವ್ಕಾ ಆನಿ ತಾನಿ ಬರಯಿಲೆ ಪುಸ್ತಕ ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾ ವರ್ಧಿಂ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಹಾಡ್ಚಾಕ ಆವಕಾಶ್ ದಿವ್ಚೊ ಹಾಜೊ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶು. 'ಚೆರ್ದುವಾಂಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಪ್ರಚಾರ ಕೋರ್ಚೇಂಚಿ ಹಾಜೆ ಕಾಮಆಶಿಲೆಂ. ಹಾಜೆನ್ ಪಂಜೆಲಿ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿ ಆಮ್ಕಾ ಅರ್ಥ್ ಜಾತ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೊ ಇರಾದೊ ಹೋಡ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿಯಿ, ತಾಜೆ ಕಾಮ ಊಣೆಶಿಲೆ, ಪಂಜೆನ ಮಂಗ್ಳೂರಾಕ ಆಯಿಲೆ ಮಾಗಿರಿ ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೆ ಬದ್ದಲ ಮಸ್ತ ಮನ ದಿಲ್ಲೆ. ಹಾಜೆ ಲೇಕಪತ್ರ ಪೊಳೋಚೆ ಧೋರ್ನು, ತೀ ಸಂಸ್ಥಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಡ್ಚೆ, ಬದ್ದಲ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಲೆ. ತಾಗೆಲೆ ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಚೆ ನಿಮಿತ್ತೀಚಿ ತೀ ಸಂಸ್ಥಾ ವಿಕಾಸ ದಾಲಿಂ , ಪುಸ್ತಕಾ ವ್ಯಾರಾಚೆ ಒಟೂಚಿ, ಸಾಬೂನು ಕೊರ್ಚೆ ಸಾಧನ, ಸಲಕರಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೇರ್ಸುನು ಘುತ್ತಿಲೆ ನಿಮಿತಿ ತಾಜೊ ಉತ್ಪನ್‌ಯಿೊ ವಾಡ್ತಗೇಲೆ. ತೆ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೆ ಉದ್ದೇಶಾಚೆ ಬದ್ದಲ ತಾಕಾ ಅನುಮಾನ ನಾತಿಲೊ. ಹಾಜೆನ್ ಚೆರ್ದುಂವಾಲೆ ಮಸ್ತ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಿಂಚಿ. ಹೇಚಿ ರೀತಿರಿ ಹೀ ಸಂಸ್ಥಾ ಮುಕಾರ್ಸುನು ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತು ಚೆರ್ದುಂವಾಲೆ ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬದ್ದಲ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ ಕೋರ್ಚೆ ಮುಖ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾ ಚಿ ಹೀ ಜಾತ್ತಲಿ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ತಸಲ್ ವಿಶ್ವಾಸ್ ಸಕ್ಕಾಂಕ್ ಆಯ್‌ಲೊ.

ಚೆರ್ದುಂವಾಲೆ ಶಿಕ್ಷಣೆಚೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಾಕ ಹೀ ಸಂಸ್ಥಾ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಜಾಲ್ಲಿ. ಅಶಿ ಚೆರ್ದುಂವಾಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ನಿಮಿತ್, ಚೆರ್ದುಂವಾಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣ ಕೊರ್ಚೆ ಸಂಸ್ಥಾ ನಿಮಿತ್, ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ ರಾಯು ಕನ್ನಡ 'ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ' 'ಪಿತಾಮಹಾ' ಜಾಲೊ. ಹೇ, ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಡಳಿಂತು, ಶಾಳೇಂತು ವಾಪರ್ಚಾಕ ಜಾವ್‌ಕಾಶಿಲೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮಾಗ್ರಿ

ಕಶೀ ಆಶಿಲಿ, ಮಾತ್ರ ನ್ಹಂಯ್, ಪೆಪ್ಪರ್‌ಮಿಂಟ್ ವರೆಕ ಆಸ್‌ತಾಶಿಲೆ. ತೇ ಪೊಳೋನು ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶ್‌ರಾಯಾನ ಹೇಂವಯ್ ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ? ಮ್ಹೊಣು ಪಂಜೆಲಾಗಿ ನಿಮ್ಗಿಲೆ ಕಂಯ್. ಪಂಜೆನ ತೇ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ನಿತ್ಯ ಅಗತ್ಯ ಜಾವ್ನಾ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮ್ಹೊಣು ತಾಂತುಲೆ ದೋನಿ ಪೆಪ್ಪರ್ ಮಿಂಟ್ ಕಾಣು ಉಗ್ರಾಣಾಲೆ ತೊಂಡಾಂತು ಘಾಲ್ನು ತಾಗೆಲೆ ತೋಂಡ ಧಾಂಪಿಲೆ ಕಂಯ್.

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್‌ರಾಯಾಲೆ ವಿರೋಧಿ ಲೋಕ ಮಸ್ತ್ ಚಡ್‌ದಾಲೆ. ತಾನ್ನಿ ಪೂರಾ ಹಟವಾದಿ ಜಾವ್ನು, ಮಂಗೇಶರಾಯಾಕ ಕಶ್ಶಿಪುಣೀ ಕೋರ್ನು ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ತಾಕುನು ಭಾಯ್ರ್ ಪೆಟೋಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಮಸ್ತ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಜಾಲ್‌ಯಾರ್ ಮದ್ರಾಸಾಚೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಂತು ಮುಖೇಲ ಜಾವ್ನಾಶಿಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ ಪಂಜೆಲೆ ವಿಧಾನ ಕಿತ್ಲೆ ನಂವೆ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಮ್ಹೊಣು ಕಳ್ಳೆಲೆಂ. ತಾಂತೂಯೀ ಲಿಟ್ಲ ಹೇಯ್ಸ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೊ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿನ ತನಿಖಿ ಕೋರ್ನು, ಪಂಜೆಲೆ ವಿಧಾನ ಸಮ ಮ್ಹೊಣು ಠರ್‌ಯಿಲೆ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ತೋ ಮುಖಾರಿ ಪಂಜೆಲೆ ದೋಸ್ತ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಪಂಜೆ ತಸಲೆ ಸೀದಾ ಸಾದಾ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಬದ್ಧತಾಶಿಲೊ, ಆನಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ್ ವ್ಯಕ್ತಿಕ ಕೊಣಾಚಾನಯೀ ಕಸ್ಸಲೆಯೀ ಕೊರುಂಕ ಜಾಯ್ನಿ.

ಐ. ಎ. ರಿಚೀಟ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲೆ ತೆದನಾ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಕ ವರ್ಗ್ ಕೆಲೊ. ತ್ಹಂಯ್ ಸಮೇತ ಘೊಡೆ ಶಾಳಾ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜಾವ್ನು ತೋಡೆ ತಾಣೆ ಕಷ್ಟ ಪಾವ್ಕಾ ಜಾಲ್ಲೆ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವಗೀಚಿ ಥಂಯ್‌ತಾನು ತಾಕಾ ಮಡಿಕೇರಿಚೆ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರೌಢಸ್ಕೂಲಾಚೆ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಸ್ಥಾನಾಕ ವರ್ಗ ದಾಲೊ. ತೇ ಕೊಡ್ಗಾ ಲೋಕು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ತಾಂಗೆಲೆ ಉತ್ರಾಂಕ ಸರ್ವತ್ರ ಮೊಲ ಆಶಿಲೆ. ತಾಂಗೆಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾನ ಶಾಳೆಂತು ನೌಕರಿಾದಿ ಕಾಮಾಂ ಕೊಡ್ಗಾಚೆ ಜನಾಂಕ ದೀನಿ ಮ್ಹೊಣು ತಾನ್ನಿ ಆಕ್ಷೇಪಣ ಕಾಳ್ಳೆಂ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಆಕ್ಷೇಪಣ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲೆ ಪ್ರಮಾಣಾನ ನಾಶೀಲೆ. ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಂಯ್ ಪಂಜೆನ ತ್ಯಾ ಸ್ಥಾನಾಕ ನೇಮಕ ಜಾವ್ನು ಯೆವ್ನೆ ಘೊಡೆ, ಥಂಯಿ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಜಾವ್ನು ಆಯಿಲೆ ಸರ್ವಯೀ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜಾವ್ನಶಿಲಿಂಚಿ. ಕೊಡ್ಗಾಂತು, ಸಮಾಜಾಂತು ಗಣ್ಯ ಆನಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಲೋಕ ಆಶಿಲೆ. ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ ಏಕ ಪುಡ್ವೆ ನ್ಹೆಸುನು, ದಿಗೂಚಿ ಚೋಗೊ ಘಾಲ್ನು, ರುಮಾಲ ಘಾಲ್ತಲೇಕ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಕೆಲಾ ಆನಿ ದುಸ್‌ರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಯಾಕ ಹ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರಾಚೆ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ್ ಸ್ಥಾನ ದಿಲ್ಲೆಲೆ ತಾಂಕಾ ಅವಮರ್ಯಾದ್ ಜಾಲಿ ಮ್ಹೊಣು ತಾನಿ ಚಿಂತ್ಲೆ. ಹಾಜ್ಜೆನ ಥೋಡೆ ಕಾಲ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಲೆ ವಾವ್ರ್ ಪೂರಾ ಸುಲಭ್ ಜಾಯ್ನಿ. ಜಾಲ್ಯಾರೀಯೀ ಥಂಯ್ ತಾಕ್ಕಾ ಥೊಡೆ ಜನ ಮಿತ್ರ ಆಶಿಲಿಂಚಿ. ತಂಚೆ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಥಾಂಕ, ಇತರೆ ಗೋಷ್ಠೀಂಕ ಪಂಜೆ ಸದಸ್ಯ ಜಾಲ್ಲೊ. ಖಂಯ್ ಖಂಯ್ ಪಂಜೆಲೊ ಪರಿಚಯು ಜಾಲೊಕೀ ಥಂಯ್ ಥಂಯ್ ತಾಕ್ಕಾ ಮಾನ್ಯತಾ ಮೆಳತ್ ಗೆಲ್ಲಿ. ಮೋಗು ವಿಶ್ವಾಸು ವಾಡ್ಲೊ.

ಬಾಯ್ಲ್ ಆನಿ ಚೆರ್ಡುಂವಾ ಸಾಂಗಾತಿ ತೋ ಮಡ್ಕೇರಿಂತು ರಾವ್ಲೊ. ತೇ ಕೊಡ್ಗಾಚೆ ಮುಖ್ಯ ನಗರ. ಆತಾಂ ತಾಣು ಪೂರಾ ಕಡೆನ ಭೋಂವ್ಕಾ ಜಾಲೆಲ್ಲಾ. ದುಡ್ವಾಚಿ ಸ್ಥಿತಿ ಮಸ್ತ ಸುಧಾರ್ಸಲಿ. ಕಾಸರಗೋಡಾಂತು ಲ್ಹಾನ ಚೆರ್ಡುಂವಾಂಕ ಮನ ಖುಶಿ ಕೊರ್ಚಾಕ 'ನಾಗರ ಹಾವೇ' ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಅತೀ ನಾಂವ ಘೆತ್ತೆಲಿ ಪದ ರಚೆಯಿಲೆ, ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತು ರಚನ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಇತರೆ ಪದ್ಯಯೀ ಭಾರತ ದೇಶಾಚೆ ಪ್ರೀತಿ ಬದ್ದ್ಲ ಬರಯಿಲೆ ಆಶಿಲಿಂಚಿ. 'ತೂಕಡಿಕೆಯನು ಕಳೆಯದೇಕೆ ಕುಳಿತಿಹೆ ಗೆಳೆಯಾ' ಮ್ಹೊಣು ಶುರು ಜಾವ್ಚೆ ಪದ್ಯಯೀ ತಸ್ಸಲೆ ಪದ್ಯಾಂತು ಏಕ. ಗೋಖಲೆ, ತಿಲಕ್ ಹಾನ್ನಿ ಸಕ್ಕಡ್ ಗತ್ ಜಾಲ್ಲೆಲ್ ತೆನಾ ಪಂಜೆನ ಬರಯಿಲೆ ಪದಂಯೀ ಆಸತಿ. ಮಸ್ತ ಪದ ಲೇಖನ ಕವನ ದುಸರೆ ದುಸರೆ ನಾಂವಾರಿ ಪತ್ರಿಕೆಂತು ತೋ ಬರಯ್ತಾಲೊ, ಕೊಡ್ಗಾಂತು ತಾಣೆ ಆಸ್ತನಾ ಬರಂಯಿಲೆ 'ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು' ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಪದ ಮುಖಾರ್ ಕೊಡ್ಗಾಚೆ ಜನಾಲೆ ನಾಡಗೀತ ಜಾಲೆಂ. ಕೊಡ್ಗಾಚೆ ಜನಾಲೆ ಜೀವನ, ತಾಜಿ ಚಂದಾಯಿ, ವೈಭವ ಪೋಳೊನು ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಪಾವ್ನು ಪಂಜೆನ ಹೆಂ ಕವನ ಬರಯಿಲೆ. ನಂತರ ಹೆಂ ಕವನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಾಂತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಕ ಕನ್ನಡ ಪಾಠ ಜಾವ್ನುಯೀ ಆಯ್ಲೆ. ಅಂತೂ, ಪಂಜೆ ಖಂಯಿಯೊ ಆಸೊ ತೊ ಕಸಲೆಯೀ ಜಾವ್ನಸೊ, ಜಾನಪದ ಗೀತ, ಮೊಟ್ಟಿ ಕಾಣಿಯೊ, ಚರಿತ್ರಾ, ಜನಾಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಇತರೆ ಸಂಗತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ತಶಿಲೊ. ಮಾತ್ರ ನ್ಹಂಯ್ ತೇ ಪೂರಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾಲೆ ಶಿಕ್ವಣೆ ಬದ್ದಲ ವಾಪರ್ಸುನು ಘೆತಾಶಿಲೊ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಾಡ್ಚಾಕ ಹೇಂ ಪೂರಾ ಜಾವ್ಕಾ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ತಾಗೆಲಿ ಯೇಕಿ ಭಾವನಾ. ಕನ್ನಡ ಲೋಕಾಕ ಹೆಂ ಪೂರಾ ಆಮ್ಗೆಲೆ ನಿಧಿ ಮ್ಹೊಣು ಕೊಳ್ಕಾ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ತಾಗೆಲೆ ಮನ. ಹೆಂ ಸಕ್ಕಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನಾಕ ಆತಾಂ ತಾಕಾ ವೇಳು ಆಯ್ಲೊ.

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾನ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾನಾ ಸಂಗ್ರಹ ಕೆಲೆಲೆ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಪುಸ್ತಕ ನಂತರ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ತುಳು ಪಾಡ್ದನ ಅನಸರ್ಸುನು ತೇ ಬರಯ್ಲೆಲೆ. ತುಳು ಲೊಕಾಲೆ ತ್ಯಾಗ, ಶೌರತ್ವ, ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಆನಿ ಜೀವನಾಚೆ ಮೌಲ್ಯ ದಾಕೊಚಿ ಕೃತಿ. ತಾಜ್ಜೆ ಪ್ರತೀ ಅಕ್ಷರಯೀ ರಸಾವೇಶ ಭೋರ್ನು ಆಸ್ಸ. ಹೇ ಪುಸ್ತಕಾ ನಿಮಿತಿ ಪಂಜೇಕ ಸರ್ವತ್ರ ಗೌರವ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾತ್ತಾ.ತೀ ಕೃತಿ ಮುಖಾರಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಅನೇಕ ಜನಾಕ ತುಳು ಪಾಡ್ದನಾ ವಿಷಯಾರಿ ಆನಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನೆಯಾ ವಿಷಯಾರಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೋರುಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಜಾತ್ತಾ. ಸುಮಾರ ೧೯೧೨ ಇಸ್ವಿಂತು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಾ ಥಾವ್ನ್ 'ಕನ್ನಡ ಮೊದಲನೆಯ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ' ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ನಾಂವಾರಿ ಪಂಜೆನ ಏಕ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ತಾಂತು ಸಮಕಾಲೀನಾಚೆ ಕವನ ಪ್ರಥಮ ಪಟಿ ಸಂಪಾದನ ಜಾಲ್ಲೆಲೆ. ಹಾಂತು ಜೋ ಜೋ ಪದ ಸರ್ವಜ್ಞಾಲಿ ತ್ರಿಪದಿ ಬರಹ, ಕನಕ ದಾಸಾಲಿ ಪದ, ಉಳ್ಳಾಲ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಲೆ ಆನಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಅನಂತರಾಯಾಲೆ ಏಕೆಕ ಕವನಯೀ ಪಂಜೆಕ ನಾಂವ ಹಾಡಯ್ಲೆಲೆ 'ನಾಗರ ಹಾವೇ ಹಾವೊಳು ಹೂವೇ' ಮಿನುಗೆಲೆ ಮಿನುಗೆಲೆ ನಕ್ಷತ್ರ, ಜೇನು ಹುಳ, ಎಂಟು ಜೇಡರು, ಆನಿ ನಾಗಣ್ಣನ ಕನ್ನಡಕ ಹೀ ಕವನ ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಆಸ್ಸತಿ.

ಲ್ಹಾನ ಚೆರ್ಡುಂವಾಸಿ ಹೇಂ ಸಾಂಗ್ತಾಚಿ ನಾಂಚ್ಯಾ, ಖುಶಿ ಪಾವ್ನ್ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಹಾಜೊ ಉದ್ದೇಶು. ತೇ ದಿಸಾಂತು ಸುಮಾರ (೧೯೨೩) ಇಸ್ವಿ ಭಿತ್ತರಿ ಹೇಂ ಪುಸ್ತಕ ತೇರಾ ಪಟಿ ಮುದ್ರಣ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಪಂಜೆಲೆ ದೊಸ್ಸಿಚೆ ಪುಸ್ತಕ (೧೯೧೯) ಮೂಡುವನು ರವಿ ಮೂಡುವನು, ತಾರಮ್ಮಯ್ಯಾ ತಂದು ತೊರಮ್ಮಯ್ಯಾ, ಬಾಲ ಸ್ಮರಣೆ, ಅಣ್ಣನ ವಿಲಾಪ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಕಥನ, ಕವನ ಅತಿ ಸರಳ ಆನಿ ಚೆಂದ ಪದ ಆಸ್ಸತಿ. ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ರಗಳೆ ಪ್ರಭೇದು, ಕಡೆ ಕಂಜಿ, ಡೊಂಬರ ಚೆನ್ನೆ ಹೀಂ ಸಕ್ಕಡ ಪದ್ಯಂಯೀ ಹೇಂ ಸಂಗ್ರಹಾಂತು ಆಸುನು ಹೇ ಪುಸ್ತಕ ಪಂಜೆಕ ಮ್ಹಸ್ತ ನಾಂವ ಹಾಡ್ತಾ. ಥೋಡೆ ಸಮಯಾರಿ ಕನ್ನಡ ತಿನ್ನೀ ಪುಸ್ತಕಯೀ ಪಂಜೆನ ಸಂಪಾದನ ಕೆಲ್ಲೆ. ಹಾಂತು ಪಂಜೆಲೆ ಏಕ ಮಾತ್ರ ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಖ್ಯಾತ ಕವನ ಆಸುನು ವರ್ಲೆಲೆ ಪೂರಾ ದುಸ್ರ್ಯಾಲಿ ಕವನಾಂ. ಹೇ ಸಂಕಲನಾಂತು ಕನ್ನಡ ಭಾವಗಿತೇಚೆ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ ಜಾವ್ನು ಗುಣಭರಿತ ಕವನ ಆಸತಿ. ಪಂಜೆಲೆ ಪ್ರಾರಂಭಾಚೆ ಕಾವ್ಯ ಕೃಷಿಂತು ಭಾವ ಗುಣ ಆನಿ ಗೇಯತಾ ಸಂಯೋಗ್ ಜಾವುನ್ ಆಯ್ಲಾ. ಪ್ರಾಸು ಪಂಜೆಲೆ ಕಾವ್ಯಾಚೆ ಮುಖ್ಯ ಜೀವಾಳ. ಆದಿ ಪ್ರಾಸು, ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಾಸು, ಖಂಡ ಪ್ರಾಸು ಹಾಗೆಲೆ ಕವನಾಂತು ಲೀಲಾಜಾಲ ಜಾವ್ನು ಆಯ್ಲಾ. ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿಯಾಟ, ಡೊಂಬರ ಚೆನ್ನೆ, ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡು, ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಕವನಾಂತು ಪ್ರಾಸಾಚೆ ಚಂದಾಯ್ ಪೊಳೊವ್ಯೆತ. ಹೇ ನಂತಾ ಬಾಲ ಕಥಾವಳಿ (೧೯೧೭) ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಪುಸ್ತಕಾಂತು ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ, ಇಲಿಗಳ ಥಕಥೈ, ಗುಡುಗುಡು ಗುಮ್ಮಟ ದೇವರು ಇತ್ಯಾದಿ ಚೋವೀಸ ಕಾಣಿಯೇಚೆ ಪುಸ್ತಕಯೀ ಮಾಗ್ಗಿರಿ ತಾಣೆ ಪ್ರಗಟ ಕೆಲಾ. ಪಂಜೆನ ಬರಯಿಲೆ ಶೋಕಗೀತೆ ೧೯೩೫ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಕವನ 'ಕಂಠೀರವ' ಪತ್ರಿಕೇಂತು ಪ್ರಗಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಪಾಣಿಪತ್ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪದ್ಯ ರೂಪಕ ತಾಣೆ ರಚನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಪಂಜೆಲೆ ಕಾಣ್ಯೆಂತು ಹಾಸ್ಯ ಆನಿ ಕರುಣಾರಸ ಮಸ್ತ ಆಸಾ ಅಶೆಂ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈನ ಪ್ರಶಂಸಾ ಕೆಲ್ಯಾ.

ಸುಮಾರ ೧೯೨೭ ಇಸ್ವಿಂತು ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಚಲ್ಲೆ. ತಾಜೆ ಪಶಿ ಘೊಡೇಚಿ ಪಂಜೇನ ತಾಗೆಲೆ ವಯ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಲೆ ವರ್ತನ್ ಸಮ ದಿಸನಾ ಮ್ಹೊಣು ನಿವೃತ್ತಿ ಪಶಿ ಘೊಡೇಚಿ ಕಾಮು ಸೊಳ್ಳೆ. ತೋ ಮಂಗ್ಳೂರಾಕ ಯೇವ್ನು ರಾವ್ಲೊ. ತೇ ಘರ ಮುಖಾರಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಂಕ ಏಕ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳಶೀ ಜಾಲ್ಲೆ. ಮಾಗಿರಿ ಶ್ರೀ ತಾತಾಚಾರ್ಯಾಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪಣಾರಿ ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತು ಏಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಚಲ್ಲೆ. ತೇ ಉತ್ಸವಾಚೆ ಮಾಗ್ಶಿ ಉಳ್ಳಾಲ ಮಂಗೇಶ್‌ರಾವ್ ಆನಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯ ಆಶಿಲೆ. ಥಂಯ್ ಹಾಯರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಳಾಚೆ ಆವರಣಾಂತು ಸಕ್ಕಾಂಕ ರಾವ್ಚಾಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೆಲೆಲಿ. ತೇ ಮಸ್ತ ವೈಭಾವಾನ ಚಲ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೆ ಸ್ಮರಣಿಕಾ 'ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ' ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಗಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ತಾಂತು ಇತಿಹಾಸ್ ಆನಿ ಶಾಸನ ಕಿತ್‌ಲೆ ವಿಸ್ತಾರ ಅಧ್ಯಯನಾಂಕ ವಿಷಯ ಜಾವ್ನ್ ಆಸಾ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಕಳಿತಾಕ ಆಯ್ಲೆ, ತಿತ್ಲೆ ವರೆಕ್ ತೆಂ ಏಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರಪಾಚೊ ವಿಷಯ್ ದಾವ್ನಸ್‌ಚೆ ಕೊಣಾಯೀ ಮನಾ ಪ್ಹರ್ನಿ ಆಶ್ಮೀಸಿ. ಪಂಜೆನ ತಾಂತು ಮೂಡಬಿದರೆಯ ಹೊಸಬದಿಯ ಶಿಲಾ ಶಾಸನಗಳು ಮ್ಹೊಣ್ಚೇಕ ಲೇಖನ ಬರಯಿಲೆಂಚಿ ಕಾರಣ. ಹಾಜ್ಜೆನ ಮಸ್ತ ಸಂಗ್‌ತ್ಯೊ ಉಜ್ವಾಡಾ ಯೆತಾತಿ.

ಹೇಂಚಿ ವೆಳಾರ್ ಬಂಗಾಳಾಂತು ಆನಿ ಭಾರತಾಚೆ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಚೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಆಯ್ಲಿಲಿ. ಪಂಜ ಲೆ ದೇಶಪ್ರೇಮಾಕ ಹೋ ಏಕು ಅವಕಾಶ್ ಜಾಲ್ಲೊ. ತಾಗೆಲೆ ಕಾಮಾಂತು ಏಕ ಶ್ರದ್ಧಾ ಆನಿ ಉಮೇದಿ ಜೀವಕಳಾ ಹಾಡ್ಚಾಕ ಕಾರಣ ಜಾಲ್ಲೆ. ವ್ಹಾಡಿಕ, ಮೂಂಜಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಆನಿ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನಾಂತು ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ರೀತಿರಿ ಸಾದೆಪಣ ಆಯ್ಲೆ. ಆಚರಣೇಂತು ಸುಧಾರಣ್ ಜಾಲ್ಲಿ. ಮನುಷ್ಯಾಲೆ ಚಾಲ ಚಮ್ಕಣೇಂತು ಪಾರದರ್ಶಕ ಗುಣ ದಿಶ್ಚಾಕ ಶುರು ಜಾಲ್ಲೆ. ಪಂಜೆಕಯೀ ಮಸ್ತ ಪ್ರಭಾವ ಲಾಗ್ಲೊ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಂಗೀತ ವಿಧಾನಾಚೆ ಮಹಾಕೃತಿಯೊ ಕಳ್ಳಿಂಚಿ ತಾಗೆಲೆ ಮನಾಂತು ಕೆದನಾಯ್ ಅನುರಣನ್ ಜಾತ್ತಾ ಆಶ್ಚೆ. ಲಯ ಗಾನ ಪೂರಾ ತಾಗೆಲೆ ಸ್ವಂತ ಪದ್ಯಾಂಕ ಚಾಂಗ ಧಾಟಿ ದಿವ್ಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆ.

ತ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚೆ ಸುರ್‌ವಾತೆಚೆ ಪಂಚ್‌ವೀಸ್ ವರಸ್ ವರೇಕ್ ಪಂಜೆಲೆ ಪರಿಚಯು ಸಕ್ಡಾಂಕ ನಾಶಿಲೊ. ಕನ್ನಡಾಚೊ ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿ, ಕವಿ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯಾ ತಸಲೆ ಥೋಡೆ ಸಾಹಿತಿಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಆಶಿಲೊ. ತಾಜಿ ನಂತರ ತಾಗೆಲೆ ನಾಂವ ಹಳೂಚಿ ಧಾರವಾಡ, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಕ ಪಸರ್ಸಲೆ. ತೆದನಾ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಾ ಕಾಮ ಚಲ್ತಾ ಆಶಿಲೆ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ಶ್ರೀ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಶ್ರೀ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಶ್ರೀ ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯಾ ಹಾನಿ ಪೂರಾ ತಾಂಗೆಲೆ ಲೇಖನ ಆನಿ ಗ್ರಂಥಾಚೆ ನಿಮಿತಿ ಫಾಕಿವಂತ್ ಜಾಲೆಲಿಂಚಿ. ಸುಮಾರ್ ೧೯೨೦ ಇಸ್ವಿ ಧೊರ್ನು ೧೯೩೫ ತಾಂಯ್, ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಂತು ಆಯಿಲೆ ನಂವೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾನ ಪಂಜೆಕ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಜಾಲೆ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯಾನ ಕೆಲೆಲೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವನ 'ಬ್ರಿಜ್ ಆಫ್ ವಾಯ್ಸ್' ಅನುವಾದು 'ದುಃಖಸೇತು' ವಾಚುನು ತಾಕಾ ಮಸ್ತ ಖುಶಿ ಜಾಲಿ. ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆನ ಬರೈಲೆಲೆ 'ಮುವ್ವತ್ತಮೂರು ಕೋಟಿ', ಆನಿ ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯಾಲೆ 'ಹಾಳೂರು', ಹಾಚೆ ಬದಲ್ ತೇ ವಾಚುನು ತೆಂ ಕವನ್ ಸೊಡ್ಚಾನು ಇಷ್ಟ ಮಿತ್ರಾಂಕ ಸಾಂಗ್‌ತ ಆಶಿಲೆ. ಅಶಿ, ಕಶ್‌ಕಶಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ನಂವೆ ನಂವೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯು ತಾಕಾ ಜಾಲೆಕೀ ಪಂಜೆಲೆ ಬರಪ ತಾಯ್ ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕಾಚಾಂಕ ಕಳಿತಜಾತ್ತಾ ಗೆಲೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಆನಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಾಚೆ ವ್ಯಾಸಾಂಗ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಳಿಂತು ಪಂಜೆ ಸಾಂದೊ ಜಾಲೊ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂತು ಎಂ. ಎನ್ ಕಾಮತ್, ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಹಟ್ಟಂಗಡಿ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಹಾನ್ನಿ ಕನ್ನಡಾಚೆ ನಂವೆ ಪ್ರಕಾರಾಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೋವ್ಚಾಕ ಶುರು ಕೆಲೆ. ಬೆಂಗ್ಳೂರ್‌ಚೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಾನ ಕನ್ನಡ ಸಂಘಾ ತರ್ಪೆನ ೧೯೨೮ ಇಸ್ವಿಂತು ಪಯ್ಲಿಂ ಪಟಿ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಕೋರ್ನು ತಾಚೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪಣ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಕ ದಿಲ್ಲೆ. ತೆದಾನಾ ಧೋರ್ನ್ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಮಾಸ್ತಿ, ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಹಾನ್ನಿ ಪೂರಾ ಆನಿಕಯ್ ಲಾಗಿ ಜಾಲ್ಲೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘಾಚಾನ ಕವಿ ಮುದ್ದಣ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಗಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ಮುದ್ದಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣಪ್ಪಾ ದುಸ್ರೆ ಕೊಣಯ್ ನ್ಹಂಯ್, 'ತೋ ಮೆಗೆಲೊ ಭಾರೀ ಲಾಗಿಚೊ' ಮ್ಹೊಣೂಯ್ ಪಂಜೆನ ಸಾಂಗ್ಲೆ.

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗೌರವ್, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪೀಠ

ಸುಮಾರ ೧೯೩೪ ಇಸ್ವಿಂತು ರಾಯ್ಚೂರಾಂತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಚಲ್ಲೆಂ. ತಾಜೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪಣಾತುಕುನ್ ಪಂಜೆಕ ಚುಕ್ಕುನ್ ಘೆವ್ಕಾ ಜಾಯ್ನಿ. ತಿತ್ಲೆ ವರೇಕ ಪಂಜೆಲೆ ನಾಂವ ಮಾತ್ರ್ ಜನಾಂಕ ಕಳ್ನು ಆಶ್ಶಿಲೆ. ಹ್ಯಾ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೆ ನಿಮಿತಾನ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತಾಕಾ ಪೊಳೊಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ತಾಗೆಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಗುಣ, ಮನಾಚೆ ಹೊಡ್ವಣ, ವಿಸ್ತಾರಾಯ್ ಹೇ ಸಕಡ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಜನಾಂಕ ಕಳ್ಳೆಂ. ಹೇ ಸಮ್ಮೇಳನಾಕ ಸಕಡ್ ಕಡೆ ತಾಕುನು ಕನ್ನಡ ಲೊಕ ಆಯ್ಯಿಲೆ. ತಾಂಕಾ ಸರ್ವಾಂಕಯೀ ಪಂಜೆಲೊ ಸಂಪರ್ಕು ದಾಲೊ. ಸುಮಾರ್ ೧೯೩೭ ಇಸ್ವಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗ್ಳೂರಾ ದಾಕುನ್ ಭಾಯ್ರ್ ವಚಾಕ ಕಬೂಲಿ ನಾಶಿಲೊ. ಕಸಲೆ ಗೌರವಾಕಯೀ ತೋ ಮನ ಕರ್ನಾಶೀಲೊ. ಹಾಕ್ಕಾ ತಾಣೆ ದರ್ ಪಟಿ ದಿವ್ಚೆ ಕಾರಣ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತಾಗೆಲೆ ಬಾಯ್‌ಲೆಲೆ ಅನಾರೋಗ್ಯಾ ಸ್ಥಿತಿ. ತಸಲೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ ವಿಷಯಾರಿ ದುಸ್ರೆ ಕಸಲೇಯ್ ಸಾಂಗ್‌ಚಾಕ್ ಜಾಯ್ನಾಶಿಲೆ. ಶೆವಟ್ ಥೋಡೆ ಖಾಸಾ ಮಿತ್ರಾನಿ ಮಂಗ್ಳೂರಾಕ ವಚೂನು ಕಶೀ ಪುಣೀ ತಾಗೆಲಿ ಕಬೂಲಿ ಘೆತ್ಲಿ. ತಾಣೆ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪಣ್ ಘೆವ್ಚಾಕ ಕಬೂಲ್ ಕೆಲೆಲಿ ಬಾತ್ಮಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ್ ಗೋವಿಂದ್ ಪೈ ಲಾಗಿ ಗೆಲ್ಲಿ. ತಾಕಾ ಆನಿ ಪರಿಷತ್ತಾಚೆ ಇತರ ಸ್ನೇಹಿತಾಂಕ ಹೇಂ ಆಯ್ಕೂನು ಮಸ್ತ್ ಖುಷಿ ಜಾಲಿ.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನಾಚೆ ರಾಯಚೂರ ಏಕ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್‌ರಾಯಾಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ ತೆ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೆ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ್. ತೇ ಆಯ್‌ಕುಕಾ ಜಾಲ್ಲೆಲೇಂಚಿ. ಜೀವನ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಚಾರಾಂತು, ಪ್ರಾಚೀನ, ಮಧ್ಯಕಾಲ ಆನಿ ನಂವೆ ಕಾಲಾಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಲಕ್ಷಣ ಆನಿ ಸಾಧನಾ, ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಚಿ ಸಾಧನಾ ಹಾಜೆ ಬದಲ ತಾಣೆ ತ್ಯಾ ವೆಳಾರಿ ಸಾಂಗಿಲೆ ಸಕ್ಡಾಂಕ ಮನಾಗೆಲ್ಲೆಂ. ತಾಣೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣಾ ಬದಲ್‌ಯಿ ವಿಚಾರ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಮುಕಾರ್ಸುನು, ತಾಕಾ ಶಬ್ದ ನಾದಾಚೆ ಆಕರ್ಷಣ್ ಮಾದಕತಾ ಕಿತ್ಲಿ ಆಶಿಲಿ ಮ್ಹೊಣು ದಾಕಯ್‌ಲೆ. ಶಬ್ದಾಚೆ ಉಚ್ಚಾರಣೆನ ಕಶಿ ಆಕರ್ಷಣ್ ಯೆತಾ, ಗೊಡ್ಸಾಣೆ ಯೆತಾ, ಮ್ಹೊಣು ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಉದಾಹರಣೆನ ಸಾಂಗ್ಲೆ. ಕನ್ನಡ ಕವನಾಂಚೆ ಶಬ್ದಾಂತು ಸ್ವರ ಕಶಿ ನಾಂತಾಂತಿ, ಕಿತ್ಲೆ ರೀತಿರಿ ನಾಂತಾಂತಿ ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ಸಾಂಗಿಲೇನ ಸರ್ವ ಮಂತ್ರ ಮುಗ್ಧ ಜಾಲ್ಲೆ. ಧರಿಯಾ ವಿಷಯಾರಿ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಾನ ಬರಯ್‌ಲೆಲೆ ಕಾವ್ಯಾಂತುಲೆನ ದೋನಿ ತೀನಿ ಸಾಲ ತಾಣೆ ಉಚ್ಚಾರ್ ಕೋರ್ನುಯೀ ಸಾಂಗುನು ನಿದರ್ಶನ ದಿಲೆ. ಮುದ್ದಣ್ ತಶೀಂಚಿ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿ ಲಾಗಿ ಹೇ ಸ್ವರ ವ್ಯಂಜನಾಚೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ಕಿತ್ಲೆ ಆಕರ್ಷಕ ಜಾವ್ನು ಕಾವ್ಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯಾಕ ಕಾರಣ ಜಾಲಾ ಮ್ಹೊಣುಯೀ ಸಾಂಗ್ಲೆ. ಆಮ್ಗೆಲೆ ಶಿಕ್ಷಣೆಂತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಕಶಿ ಕೋರ್ಯೆತ ತಶೀ ಚೆಡ್ರುವಾಂಕಯೀ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಪರಿಚಯ ಕಶಿ ಕೋರ್ಯೆತ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಬದಲ್‌ಯೀ ತಾಣೆ ಮಸ್ತ್ ವಿಚಾರ ಮಂಡನ ಕೆಲ್ಲೆಂಚಿ. ಹಳ್ಳೆ ಗಾಂವ್ಚೆ ಶಾಳಾ ಆನಿ ಥಂಚೆ ಅಧ್ಯಾಪಕಾಂಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಾನ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಕ ಕಶಿ ವಾಪರ್ನು ಘೆವ್‌ಯೇತ ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ಸಾಂಗ್ಲೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನಾ, ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗು, ಅಶಿಂ ಸಗ್ಳೆ ದೇಶಾಭ್ಯುದಯಾಚೆ ಕಂಚೆಯೀ ಸತ್ಕಾರ್ಯ ಹೇ ಹಳ್ಳೆ ಗಾಂವ್ಚೆ ಅಧ್ಯಾಪಕಾಲೆ ಹಾತಾಂತು

ದಾತಾ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೆ ಉದ್ದೇಶ ಹಳ್ಳಿ ಗಾಂವ್ಚೆ ಅಧ್ಯಾಪಕಾಂಕ ಘೂಡೇಚಿ ಸಾಂಗಲ್ಯಾರಿ ತಾನಿ ಪರಿಷತ್ತಾಚೆ ಸದಸ್ಯ ಸುಲಭಾಯೇರಿ ಜಾವ್ಚೆ ತಶಿ ಕರ್ಕಾ. ಅಧ್ಯಾಪಕ ತಾಂಗೆಲೆ ವಿಚಾರಾಚೆ ದಿಷ್ಟಿಗೆನ ಸಾಹಿತ್ಯಾಗ್ನಿ ಜೊಳೋನು ಸೊಳ್ಯಾರೀ ಪ್ರತಿಯೇಕ ಗಾಂವ್ಚೆ ಶಾಳಾ ಏಕ ಪರಿಷನ್ಮಂದಿರ ದಾತಲಂ. ಥಂಚೆ ಚೆರ್ಡುಂವಾಲೆ ಕೂಟಚಿ ಸಾನಯೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಸಭಾ ಮ್ಹೋಣ್‌ಸುನು ಘೆತ್ತಾ. ತಾಂಗೆಲೆ ಹಾತಬರ್ಪಿ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾ ಲ್ಹಾನ ಯೇಕಿ ಪರಿಷತಾಚೆ ಪತ್ರಿಕಾ ದಾತಲಿ. ಹಾಂತು ಸಂಶಯ್‌ನಾ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕ , ಜೀವಿತಾಚೆ ಸಂಸ್ಕಾರಾಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಕ ಹಳ್ಳಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸ್ಥಿರ ಪಂಚಾಂಗ ಜಾವ್ನಸ್ಸಾ...... ಹೇ ಪಂಚಾಂಗ ಘಾಲ್ಚೆ ತಸಲೆ ಶಿಲ್‌ಪ್ಯೊ ಮೆಗೆಲೆ ಮಿತ್ರ್ ಹಳ್ಳಿ ಗಾಂವ್ಚೆ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗ ಪಂಚೆನ ತ್ಯಾ ವೇಳಾರಿ ಸಾಂಗಿಲೆ ವಿಚಾರ ಅಜಿಕಯಿೂ ಚಾಲ್ತಿಕ ಹಾಡ್ಚೆ ತಸಲೆ ಜಾವ್ನಾಸತಿ. ತೇ ಸಮ್ಮೇಳನಾ ನಿಂಮ್ತಿ ಪಂಚೆಲೆ ಜೀವನಾಂತು ಮಹತ್ತ್ವ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಲ್ಲೆ. ತಾಣೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ವಯ್ಲಿ ಆಪಣ್ಯಾಲಿ ಭಕ್ತಿ, ಮೋಗು, ಕೃತಜ್ಞತಾ ಸಾಂಗ್ತಾನಾ ತೊ ಥೊಡ್‌ಶೆಂ ಭಾವಾವೇಶ್ ಜಾಲೊ. ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೆ ಉಪಸಂಹಾರಾ ಭಾಷಣ ಕೊರ್ಚಾಕ ತೋ ಉಟಾನು ರಾಬ್ಲೊ. ತಾಣೆ ತಿತ್ಲೆ ವರೇಕ ತೇ ಸಭೇಂತು ಆಯ್ಕಲೆಲೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಆನಿ ಚರ್ಚೆನಿ ತಾಗೆಲೆ ಹೃದಯು ಥೋಡೆ ಹೂನ ಜಾವ್ನಾಶಿಲೆ. ಆಕೇರಿಕ ತಾಗೆಲೆ ದೋಳ್‌ಯಾಂತು ಉದಾಕ್ ಆಯ್ಲೆ...... ತಾಳೋ ಗದ್ಗದಿತ ಜಾಲ್ಲೊ........ ಕಡೇರಿ ತಾಣೆ 'ಮಾಕಾ ಆಸ್ಚಿ ಆಶೀ ಏಕೀಚಿ ಮಿಗೆಲೆ ಅಕೇರೀಕ ಘಡೇರಿ ಮಿಗೆಲೆ ಜಿಬ್ಬೇರಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಕೃಷ್ಣಾ ಮ್ಹೋಣು ಸಾಂಗ್ಚೆ ಮ್ಹಣ್‌ಕೆ ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡ ಮ್ಹೋಣ್ಚೆ ತಶ್ಶಿ ಜಾವ್ಚೊ' ಮ್ಹೋಣು ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಕಂಯಿ. ಹೇಂ ಆಯ್ಕಲೆಲ್ಯಾಂಕ ಸುಧಾರ್ಸುನು ಘೆವ್ಚಾಕ ದೋನಿ ಘಡಿ ಜಾವ್ಕಾ ಜಾಲಿ ಮ್ಹೋಣು ತ್ಯಾ ಸಭೆಂತು ಡಿ.ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪಾನ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ ಆಜ್ಜಿಕಯಿ ಹೇ ವಿಚಾರ ವಾಚಿತನಾ ಪಂಚೆ ಕಸಲೊ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೇಮಿ ಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ತಾ.

ಹೇ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೆ ನಂತರ ಪಂಚೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೀಸ ತಾತಾ ನಗರಾಂತು ಆನಿ ಹೈದರಾಬಾದಾಂತು ಆಶಿಲೊ. ಪಂಚೆಲೊ ಪ್ರೀತಿಚೊ ಕವಿ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸಾಲೆ ಭಾರತಾಚೆ ಸಂಪಾದನ ಕೊರ್ಚಾಕ ಮೈಸೂರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾನ ತಾಕಾ ದಿಲೆಲೆ. ಹ್ಯಾ ಘೂಡೆ ಧಾರವಾಡಾಂತು, ಹೈದರಾಬಾದಾಂತು ಆನಿ ಇತರೆ ಲೇಖಕಾಂಕ ಲಿಖಣಾಂತು ಮಸ್ತ ಇತ್ಲೆ ವಿಷಯಾರಿ ತಾಣೆ ಭಾಷಣ್ ಕೆಲ್ಲಿಂಚಿ. ತೀ ಪೂರಾ ವಿದ್ವತ್‌ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಪೂರ್ಣ ಭಾಷಣಾಂ. ತಾಗೆಲೆ ಸ್ವಂತ ಚೆರ್ಡುವಾಂಕ ಜಾವ್ಕೊ, ವಿಂಗಡಾಂಕ ಜಾವ್ಕೊ ದುಸ್ರೆ ಭಾಷಾ ವಿಷಯು ಕಶಿ ದಾಕಯ್‌ತಾಶಿಲೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತಾಜ್ಜೆನ ತಾಂಕಾ ಚಾಂಗ ಪ್ರಚೋದನ ಜಾತ್ತಾಶಿಲೆ. ಹೇ ತಾಣೆ ಕವಿತೆಂತು, ನಾಟಕಾಂತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷಾ ಬದ್ದಲ ಸಾಂಗ್ತಾನಾ ಕಶ್‌ತಾಶಿಲೆ ಮ್ಹೋಣು ತಾಗ್ಗೆಲಿ ಧೂವ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಾ ರಾಮೇಶ್ವರ್ ಆನಿ ಪೂತು ರಾಮರಾಂಯಾನ ವರ್ಣನ ಕೆಲಾಂ.

ಪಂಚೆಲೆ ತೇಗ ಜನ ಚೆಲ್ಲೆ ಚಾಂಗ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಜಾಲೆ. ಪಂಚೆಕ ಆಪ್ಣೆ ಸಂಪಾದನ ಕೆಲೆಲೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನಾನ ಆನಿ ತಾಗೆಲೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡ್ಡಾನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾವ್ನು ಕೊಣಾಲೆ ಹಂಗ್ ನಾಶಿ ಆಸ್ಕಾ ಮ್ಹೋಣ್ಚೆ ಯುಕ್ ಭಾವನಾ ಆಶಿಲಿ. ಕಿತ್ಲೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತಾಗೆಲಿ ಚೆರ್ಡುವಾಲೆ ಸಹಾಯವರೇಕ

ನಾಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಶಾಣೇಚಿ ಯೇಕಪಟಿ ಅಶಿ ಸಾಂಗ್ಲಾ 'ಮಿಗೆಲಿ ಚೂಕಿ ಅಪರಾಧ್ ಸರ್ವಥಃ ಮಿಗೆಲೆ. ಮಿಗೆಲೆ ಚೆರ್ಡುಂವಾನ ಮಿಗೆಲ ಘರಾ ಯೆವ್ಕಾ. ಹಾಂವೆ ತಾಂಗೆಲೆ ಘರಾ ವಚುನು ರಾವ್‌ಚೆ ತಶೆಂ ಸಹಜ್' ಅಶೆಂ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. ತಾಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲ್ಗಡೆ ಪುತ್ತಾನ ನೌಕರಿ ಕೊರ್ಚೆ ಜಮ್ಶೆಡ್‌ಪುರಾಚೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಆವರಣಾಂತು ಆಸ್‌ಚೆ ಯಂತ್ರ ಪ್ರಪಂಚ ತಾಕ್ಕಾ ಸಮದಿಸ್ಸನಿ. ತಾಕಾ, ತೋ ತ್ಹಂಯೀ ತಿಸ್ರೆ ಪುತ್ತಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞ ಜಾವ್ನಶಿಲೆ ಸಾಕ್ಕಾರೆ ಕಾರ್ಖಾನೊ ಆಸುಚೆ ಪಾಟ್ನಾಂತೂಯೀ ಶೊ ರಾವನಿ. ಆಪಣ್ಯಾಂಕ ಅರ್ಥ ಜಾಯ್ನಾ ನಾತಿಲಿ ಪರ್‌ಕಿ ಭಾಷಾ ಆಶಿಲೆ ಕಡೆ, ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಜನಾಲೆದುಕುನು ದೂರ ಆಸುಚೆ, ತಾಕಾ ಸಮ ದಿಸನಿ. ಥಂಚೆ ಜೀವನ ತಾಕಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯಶೀ ಜಾಯ್ನಿ. ಮಂಗ್ಳೂರಾತುಕುನು ಭಾಯ್ರ್ ವಚೆ ಮನ್‌ಯೀ ತಾಕಾ ನಾಶಿಲೆ. ಆಕೇರಿಕ ತಾಗೆಲೆ ದುಸ್ರೆ ಚೆನ್ನ ಆಶಿಲೆ ಹೈದರಾಬಾದಾಂತು ರಾವ್ಚಾಕ ತೋ ಒಪ್ಪಲೋ. ತೋ ಗಾಂವು ಕರ್ನಾಟಕಾಕ ಆನಿ ತಾಗೆಲೆ ಇತರ ಚೆರ್ಡುವಾಂನಿ ಆಶಿಲೆ ಗಾಂವಾಂಕ ಸರಿ ಸಮಾನ ಮಧ್ಯೆ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ತೇಚಿ ವೇಳಾರಿ ಕಾಲಾರಿ ಮೈಸೂರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಚಾನಿ ವಹಿಸೂನ್ ದಿಲೆಲೆ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ ಭಾರತಾಕ ಏಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠಿಕಾ ಬೋರೋಕಾ ಮ್ಹೊಣು ಮೈಸೂರಾಕ ಯೆತ್ತಾಲೊ. ಆನಿ ಏಕ ದೋನಿ ಹಪ್ತೆ ರಾವತ್ ಆಶಿಲೊ. ತೀ ಕೃತಿ ತಾಗೆಲೆ ಕಾಲಾರಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾಯ್ನಿ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯೀ ಕನ್ನಡಾಕ ತೇ ಗ್ರಂಥ ಪಂಜೆಲೆ ಅಕೇರಿಚೆ ಸೇವಾ ದಾಲಿ.

ಪಂಜೆಕ ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ ತಾಪು ಲಾಗ್ಲೊ. ತೆದನಾ ತಾಗೆಲೆ ಸಕ್ಕಡ್ ಚೆರ್ಡುಂವ ಲಾಗಿ ಆಶಿಲೀಂಚಿ. ತೇಂ ತಾಗೆಲೇಕ ಅದೃಷ್ಟ ಮ್ಹೊಣ್ಯೆತ. ಆಖೆರೆಕ್ ಕಾಲಾರಿ ದುಸ್ರೊ ಪೂತು ಗೋಪಾಲರಾಯು ಆನಿ ಧೂವ ಶಾಂತಾ ಹಾನ್ನಿ ತಾಗೆಲಾಗಿ ಕಂಚೆಯ್ ವಿಷಯಾಂತು ಕಾಂಯಿ ಪುಣಿ ಹುಸ್ಕೊ ಆಸ್‌ಕೀ ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿಲೆ ಕಂಯ್. ತೊ ಹಾಸ್ಲೊ. ಮಾಕಾ ಕಂಚೆಯೀ ಚಿಂತಾ ನಾ. ಚಿಂತಾ ಕಳ್ವಳ್ ಆಶ್ಶಿಲ್‌ತಶಿಂ ಹಾಂವ್ ದಿಸ್ತವೇ ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ನಿಮ್ಗಿಲೆ ಕಂಯ್. ತೇ ನಂತಾ ತಾಣೆ ತಾಗೇರೆ ಜೀವನಾಂತು ಕೊಣ ಕೊಣಾಲೆ ಒಟ್ಟುಕ ಆಸುನು ಕಾಮಾಂ ಕೆಲ್ಲಾಂಕಿ, ತಾಂಗೆಲೆ ಆನಿ ತಾಗಲೆ ಮಿತ್ರ ಕೋಣ್ ಕೋಣ ಆಶ್ಶಿಲೀಂಚ್‌ಕಿ ತಾಂಗೆಲೊ ಪೂರಾ ಉಡ್ಗಾಸ ಕಾಳ್‌ಕಂಯಿ. ತಾಂತು ರಾನ್ಪೊ ಜಾವ್ನ್‌ಶಿಲೊ ಬಬ್ಬು ಪೈ, ಕಾಮಾಚೋ ರಾಮರಾಯ ನಾಯಕೂಯೀ ಸೇವರ್ಲೀಂಚಿ. ತಾಂಕಾ ಸರ್ವಾಂಕ ತಾಗೆಲೊ ನಮಸ್ಕಾರ ಸಾಂಕಾ ಮ್ಹೊಣು ತಾಣೆ ಸಾಂಗ್ಲೆ. ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಏಕೀಕರಣ ಆಪ್ಣ್ಯಾಲೆ ಧ್ಯೇಯ ಮ್ಹೊಣು ಕಳ್‌ಯ್‌ಲೆ. ಶ್ರೀ ವಿ.ಸಿ.ಲೆ ಹಾಳೂರು ವ್ಹಿಶ್ಚೆ ಕವನಾಚೆ ಥೋಡೆ ಸಾಲ ತಾಣೆ ಪರತ್ ಸಾಂಗ್ಲೆ ಕಂಯ್

ಇಂದು ಈ ಊರಿಗೆ ಹಗೆಗಳಿಲ್ಲ
ತನ್ನ ದಿನ ಬಂತೆಂದು
ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಚ್ಚಿ
ಇನ್ನೆನಗೆ ಸಾಕೆಂದು ತಣ್ಣಗಾಯ್ತು.

ಆಶಿ ಆಕ್ಟೋಬರ್ ೨೫ ೧೯೩೭ ಇಸ್ವಿಂಚೆ ದೀಸು ತೋ ಅಂತರ್ಲೊ ತಾಗೆಲೆ ಮರಣಾನಂತರ ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ವರ್ಗಾಂತು ತಾಂತುಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲೋಚೆ ಜನಾಲ್ಯಾಂತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆರಿ ಮೋಗು ಆಶಿಲೊ ಏಕ ಮಹಾ ಪ್ರೇಮಿ ನಾಜಾಲೊ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ ವಿಸ್ತಾರ ಜಾವ್ನಾಶಿಲಿ ವಿಶ್ವದೃಷ್ಟಿ ಹಾಣು ದಿಲಲೋ ವಿಶ್ವ ಪ್ರೇಮಿ ದೂರ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಪಂಜೆಲೆ ಮನ ಸರಳ, ಉದಾತ್ತ್. ತಾಗೆಲೆ ವ್ಹಡು ಸಂಸಾರು. ಕೆದ್ನಾಯ್ ತಾಗೆಲೆ ಘರಾಂತು ಸ್ಯೊಯ್ರಿ, ಸನ್ಮಾನ ಆನಿ ಸತ್ಕಾರು. ಸಕ್ಕಡ್ ವಿಷಯಾಂತ್ ತಾಗೆಲೆ ಮನ ಕೋಮಲ ಆನಿ ಪರಿಶುದ್ಧ. ತೊ ಕೆದ್ನಾಯ್ ನುತ ಬಶಿಲ್ನಾ. ಕಾಫಿ ತಾಗೆಲಿ ಪ್ರಾಣ. ಅಪರೂಪಾಕ ಸಿಗರೆಟ್‌ಯ್ ತೊ ಓಡ್ತಾಲೊ. ತಾಗೇಲ ಸದಾ ಸ್ವದೇಶಿ ವೇಷಭೂಷಾ. ಜೀವನಾಚೆ ಕಷ್ಟ ನಿಷ್ಠುರ ತಾಕಾ ಆಯ್ಕುಚಾವರೇಕ ಜಾಂಯ್ನಾಶಿಲೆ. ಯೇಕಪಟಿ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತಾನ ತಾಕಾ ತಾತಾ ನಗರಾಂತು ಲೊಂಕ್ಡಾ ಕಾರ್ಖಾನೊ ಪೊಳೋನು ತುಕ್ಕಾ ಕಶ್ಶಿ ದಿಸ್ಲೆ ? ಮ್ಹೊಣು ನಿಮ್ಗಿಲೆ ಕಂಯ್. ತಾಕಾ ಪಂಜೆನ ಹಾಸ್ನುನು ಹಾಂವೆ ತೇಂ ಪಳಯ್‌ಲೆ ನಾ. ತಸಲೆ ಸಕ್ಕಡ್ ಮಾಕಾ ಪೊಳೋವ್ಕಾ ಜಾಯ್ನಾ ವ್ಹೊಣಾಲ್‌ಕಂಯ್. ತಾಗೆಲೆ ಮನ ತಿತ್ಲೆ ಮೊವಾಳ.

ಪಂಜೆಲೆ ಜೀವನಾಂತು ಏಕ ಸೂತ್ರ ಆಶಿಲೆ. ಇತರ ಲೋಕಾಂಕ ಅನ್ನಸುರ್ಚಾಕ ನಜ್ಜ, ವಿಶ್ವಾಸು ದವರ್ಲಾರಿ ಆಮ್ಗೆಲೊ ಹಾತು ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮಾತ್ತ್ಯಾರಿ. ಕಿತ್‌ಲೆ ಕಷ್ಟ್ ಆಯ್ಲಾರೀಯೀ ಉಶಿಣೆ ತೊ ಕರ್ನಾಶಿಲೊ. ದುರ್ಬಳೊ ಜಾವ್ನ ಜನ್ಮಾ ಆಯಿಲೊ ತೊ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾವ್ನ ಮರ್ಯಾದೇರಿ ದುಸ್ರೇಲೆ ಹಂಗ್‌ನಾಶಿ ವಾಂಚ್‌ಲೊ. ಹೋಡ ಹೋಡ ಕಾಮ ಕೆಲ್ಯಾರಿಯೀ ನಿರಾಡಂಬರಿ ಜಾವ್ನ ತಾಗೆಲೆ ಕರ್ತವ್ಯ್ ನಿರ್ವಹಣ ಕರ್ತಾಶಿಲೊ ತೋ ಸುದ್ದಿ ನಾಶಿ ಅದೃಷ್ಯ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಪಂಜೆ ಕೆದ್ನಾಯೀ ಹಾಸ್ತಾ ಹಾಸ್ತಾ ಆಸ್ತಾಶಿಲೊ. ಏಕಪಟಿ ಕನ್ನಡಾಚೊ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಸಾಹಿತಿ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ನ ಮಂಗ್ಳೂರಾಕ ಆಯ್ಲೆಲೆ ತೆದನಾ ಚಲ್ಲೇಲಿ ಏಕ ಖಬರ್. ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಕ ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾಂಸಾಕ ಪೊಳೋಕಾ ಆಶಿಲೆ ಮ್ಹೋಣು ಪಂಜೆ ಲಾಗಿ ತಾಣೆ ಸಾಂಗ್ಲೆ ಕಂಯ್. ತಾನ್ನಿ ದೊಗ್ಗಯಿ ಒಟ್ಟುಕ ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯಾಲೆ ಘರಾಕ ವತ್ತಾಲೆ. ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯಾಲೊ ಸಂಬಂಧಿ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಶಂಕರ ಭಟ್ಟ್ಯೊಯಿ ತಂಯಿ ಆಶಿಲೊ. ಪಂಜೆ ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯಾಕ ಕುಶಾಲ ಕರ್ತಕಯೀ

ಮುಳಿಯದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ
ಮುಳಿಯುವ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ
ಮುಳಿಯದಿರುವ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ

ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಮಾತ್ರ್ ಪಂಜೆಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಉತ್ರಾಕ ಗಂಭೀರ

ಹಾಸಾರೀಂಚಿ ಆಸ್ತ ಕಂಯ್. ಪಂಜೆನ ತಾಕ್ಕಾ ಶುದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯಾ ವಿಷಯಾರಿ ಪ್ರಶ್ನ್ ಘಾಲ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಂಯ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ಉತ್ರ ಹಾಡ್‌ಚೆ ಆಶಿಲೆ ಕಂಯ್.

ಪಂಜೆಲೊ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹರಿಶೆಣ್ಯೆನ ಪಂಜೆಲೆ ಬದ್ದಲ್ ಸಾಂಗಿಲೆ ಉತ್ರ ಮನೋಜ್ಞ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸಾತಿ. ಪಂಜೆಕ ದುರ್ಬಳೊ ಶ್ರೀಮಂತು, ಜ್ಞಾನಿ ಅಜ್ಞಾನಿ, ಲ್ಹಾನು ಹೋಡು ,ಅಶಿ ಸಕ್ಕಾಲಾಗಿ ಸರಿಸಮಾನ ಗುಣಗಹಣ ಗೊತ್ತಾಶಿಲೆ. ತಾಗೆಲೆ ಸಕ್ಕಾಲೆಗಿ ಸಭ್ಯವರ್ತನಾ. ತೀನಿ ಚಾರಿ ವರ್ಷಾಚೆ ಚೆರ್ಡುಂವಾಲೆ ವರೇಕ, ತೋ ಹಾಸ್ತಾ ಉಲಯ್‌ತಾಲೊ. ಅಶೆಂ ತಾಗೆಲೆ ಮನ ಮ್ಹಳ್‌ಯಾರಿ ಮಸ್ತ್ ಕೊಮಲ.

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್‌ರಾಯಾಲೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸೇವಾ ವಿಷಯಾರಿ ಸಾಂಗ್‌ಚೆ ಮ್ಹಸ್ತ್ ಆಸಾ. ತ್ಯಾ ಕಾಲಾರಿ ಅಗತ್ಯ ಆಶಿಲೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು ತಾಣೆ ಸಂಕಲನ ಕೋರ್ನು ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರಾಕ ಉಪಕಾರ ಕೆಲಾಂ. ಹೇ ಪುಸ್ತಕ ಮುದ್ರಿತ ಜಾಲಾಂ. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನಾಚಾಲೆ ಸಂಪರ್ಕ ಆಯಿಲೆ ತೆದನಾ ತಾನ್ನಿ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕೃತಿ ಪೂರಾ ಪ್ರಕಟಣ ಕೊರ್ಚೆ ನಿರ್ಧಾರ ಕೆಲ್ಲೊ. ತಾಂತು ಮಸ್ತ ಉಪಯೋಗ ಜಾಲೆಲಿ ಕೃತಿ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಕೇಶೀರಾಜಾನ ಬರಯಿಲೆ ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣಾಚೆ ಸೂತ್ರಾಂಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ಹಾಂತು ಮೂಲ ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣಾಚೆ ಸೂತ್ರ ದೀವ್ನು ತಾಕಾ ಇಂಗ್ಲೀಷಾನ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ ಅರ್ಥ ದೀವ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೆಲ್ಲಾ. ಹಾಜೆನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪರಿಚಯ ಮಾತ್ರ ಆಶ್ಶಿಲ್ಯಾಂಕಯೀ ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ ಸೂತ್ರಾಚೆ ಸಾರ ಮಸ್ತ ಸುಲಭ ಜಾಲ್ಲೆ. ತೇ ಕಾಮು ತಿತ್ತುಲೆವರೆಕ ಚಲ್ಲೆಲೆನಾ. ನಂತರಯೀ ಚಲ್ಲಿ. ಹಾಜೆ ತೀಸ್ರಿ ಆವೃತ್ತಿ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಆಯಿಲ್ಯಾನ ತಾಗೆಲೆ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಕ ಏಕ ಆರ್ಸೊ ಜಾಲ್ಲೆ.

ಸ್ಥಳನಾಮಾ ಬದ್ದಲ 'ಪದಾರ್ಥವೇನು ?' ಅಸಲೆ ಅನೇಕ ಲೇಖನ ತಾಗೆಲೆ ಅಸಾಧಾರಣ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ ಆನಿ ಲೋಕಜ್ಞಾನಾಕ ನಿದರ್ಶನ ಜಾವ್ನಾಶಿಲೆ. ವ್ಯಾಕರಣ, ಭೂಗೋಳ, 'ಚಂಡಿಕಾ ರಹಸ್ಯ ಸಮಾಜ' 'ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಏಕಿ ಅಪೂರ್ಣ ಪತ್ತೆದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ, 'ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳು' 'ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಏಕ ಲೇಖನ ರೂಪ ಪುಸ್ತಕ,' ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಕತೆ ಪಂಜೆನ ಭಾಷಾಂತರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರಾನ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲೆ. ಕಂಠೀರವ, ರಾಷ್ಟ್ರಬಂಧು, ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ ಪತ್ರಾಂತು ತಾಣೆ ಅನೇಕ ಲೇಖನ ಭೋಧಪ್ರದ ಜಾವ್ನು ಬರಯ್‌ಲಾ. ಇಂಗ್ಲೀಷಾಂತು ವರೇಕ ಥೋಡೆ ಲೇಖನ ಬರಯ್‌ಲಾಂಚಿ. ಹಾಂತು ಕೆಲವು ಅಪ್ರಕಟಿತ ಜಾವ್ನಾಶಿಲಿಂ. ಪಾಗಿರಿ ಕೆಲವು ಲೇಖನಾಂ, ಕಾಣಿಯೋ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪಾರಿ ಪಂಜೆಲೆ ಉಗ್ಡಾಸಾಕ ಮ್ಹೊಣು, ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಿಂಚಿ. ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ಏಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಪುಸ್ತಕಯೀ ಪ್ರಕಾಶನ ಕೆಲಾಂ.

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯು ಚೆರ್ಡುಂವಾಂಕ ಆನಿ ತಾಗ್ಗೆಲೆ ಮ್ಹಣ್ತಲ್ಯಾಂಕ ಮ್ಹಸ್ತ್ ಮೋಗ್ ಕರ್ತಾಶಿಲೊ. ತಾಣೆ ತಾಗೆಲೆ ಚೆರ್ಡುಂವಾಂಕ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ದಿವಯ್‌ಲಾ. ತಾಗೆಲಿ ಚೆರ್ಡುಂವ ವ್ಹಡ ವ್ಹಡ ಸ್ಥಾನಾರಿ ಆಸುನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿರಿ ಜೀವನ ಕರ್ತ್ತೇಚಿ ಆಶಿಲಿಂ.

ತಾಣೆ ಮರಣ ಪಾವ್ನು ೩೭ ವರ್ಸಾಪರಾಂತೆ ತಾಕಾ ಕೃತಜ್ಞ ಜಾವ್‌ನು ಆಶಿಲೆ ತಾಗೆಲೆ ಶಿಷ್ಯ, ಅಭಿಮಾನಿ ಲೋಕಾನ ಪಂಜೆಲೆ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿ ಆಚರಣ ಕೆಲೆಂ. ಬಂಟ್ವಾಳಾಂತು ಹೊ ಮಹೋತ್ಸವು ೮-೧೦ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೯೭೪ ವೆ ಇಸ್ವಿಂತು ಚಲ್ಲೊ. ತಾಣೆ ಜನ್ಮಾಯೇವ್ನು, ರಾಬಿಲೆ ಘರಾಂತು ಏಕ ಸ್ಮಾರಕ ಶಿಲಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಕೆಲ್ಲಿ. ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತು ದುಸ್ರೆ ದುಸ್ರೆ ವರ್ಣ ರಂಜಿತ ಉತ್ಸವ ಚಲಯ್ಲೆ. ಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರಾಯೇಚೆ ಆನಿ ಪ್ರಾಯ ಜಾಲೆಲೆ ಲೇಖಿಕ್ ಸಕ್ಕಡ್ ಆಹ್ವಾನಿತ್ ಜಾವ್ನು ಯೇವ್ನು ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯಾಲೆ ಜೀವನ, ಕಾಮಾಂ, ಗುಣ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಾರಿ ಉಲಯ್‌ಲೀಂಚಿ. ತಾಗೆಲೆ ಚರ್ಕೆ ದೋಗ, ಆನಿ ಚಲ್‌ಯೇನ ಒಟೂಕ ಕೋರ್ನು ಪಂಜೆಲೆ ಥೋಡೆ ಪದಾಂ ಸಾಂಗ್ಲೀಂಚಿ. ತೇ ಪದಾಚೆ ರಾಗು ಕಿತ್ಲೆ ಮೋಹಕ ಜಾವ್ನು ತಾಂಗೆಲೆ ತೊಂಡಾಂತು ಯೆತಾಸ್ಸೆಮ್ಹೋಣು ದಿಸ್ತಾಶಿಲೆ. ತೇ ವೇಳೇರಿ ತಾಗೆಲೆ ಸಕ್ಕಡ ಲೇಖನ ಸಂಗ್ರಹ ಕರ್ನು ಚಾರಿ ಸಂಪುಟಾಂತು ಪ್ರಗಟ ಕೆಲಾಂ. 'ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ' ಮ್ಹೊಣ್ಚೆ ನಾಂವಾರಿ ಬಂಟ್ವಾಳಾಂತು ಏಕ ಸ್ಮೃತಿ ಪ್ರಶಂಸಾ ಗ್ರಂಥಯೀ ಪ್ರಕಟಿತ ಕೆಲ್ಲಾ. ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಇತರೇ ಭಾಗಾಂತು, ಹೈದರಾಬಾದಾಂತೂಯೀ ತಾಗೆಲೆ ಸ್ಮರಣ ಕಾರ್ಯಾವಳಿ ಮಸ್ತ ಚಲ್ಲೀಂಚಿ. ಪಂಜೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಾಂತು ಅಜರಾಮರ ಜಾವ್ನಾಸ್ಸಾ.

ಗ್ರಂಥ ಋಣ

೧. 'ಪಂಜೆಯವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ', ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ವೀ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ (ಸಂ.), ಪಂಜೆ ಸ್ಮಾರಕ ಗ್ರಂಥ ಸಮಿತಿಗಾಗಿ, ಹರ್ಷ ಮುದ್ರಣ ಪ್ರಕಟಣಾಲಯ ಪುತ್ತೂರು ದ.ಕ. ೧೯೫೨.

೨. 'ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದವರು', ಬಿ. ಶಂಕರ ಭಟ್ಟ, ಕನ್ನಡ ಪ್ರಪಂಚ ಪ್ರಕಾಶನ ಕದ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು ೨ ೧೯೫೭

೩. 'ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್ ರಾವ್', ಶೇಖರ ಇಡ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಮೆಮೊರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಉಡುಪಿ .೨ ೧೯೭೧

೪. 'ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ್ ರಾವ್', ಸುಮಿತಾ ಎಂ. ಶ್ಯಾನಭಾಗ, ಭಾರತ ಭಾರತಿ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಪದ, ಬೆಂಗಳೂರು ೧೯ ೧೯೭೪.

೫. 'ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಪಳಕಳ ಸೀತಾರಾಮ ಭಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ ಸಂಸ್ಮರಣ ಸಮಿತಿ ದ.ಕ. ೧೯೯.

೬. 'ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ ರಾವ್' ವೀ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ರವೀಂದ್ರ ಭವನ, ೩೫ ಫಿರೋಜ ರಸ್ತೆ, ನವದೆಹಲಿ ೧೯೮೫.

कोंकणि महामानेस्त् लेखनमाला
ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಾಮಾನೆಸ್ತ್ ಲೇಖನಮಾಲಾ

೧. ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೆಂಞ್ಸ್	ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ
೨. ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವ ರಾವ್	ವಿಶ್ವ ಕುಂದಾಪುರ
೩. ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೋ	ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ
೪. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ ರಾವ್	ಸಿದ್ಧಾಪುರ ವಾಸುದೇವ ಭಟ್

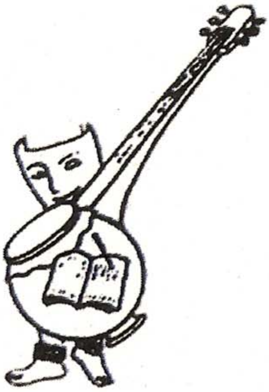

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕಾ ಭವನ, ಲಾಲ್‌ಭಾಗ್
ಮಂಗಳೂರ